

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 37

POŻEGNANIE

**ODSZEDŁ DANIEL
SIP, PREZES
SIRBUD MINARI.
TO BYŁ
CZŁOWIEK
O WIELKIM
SERCU**

str. 7

WZAJEMNA POMOC

Wrażliwość nie kosztuje. A ratuje życie

**Coraz więcej starszych,
chorych osób umiera
w samotności.**

**Wałbrzyski MOPS
postanowił z tym
walczyć, gdyż czasem
wystarczy zapukać
do sąsiada.**

Rusza z kampanią „Zmarł,
bo nikt nie zapukał”.
Chodzi o zwiększenie
bezpieczeństwa samotnie
żyjących osób, przeważnie
seniorów, ale nie tylko -
także np. niepełnosprawnych.
W tej sprawie każdy może
pomóc. Bo każdy ma
jakiegoś sąsiada.

str. 6

- Bierzemy udział w interwencjach,
kiedy trzeba dostać się do zamknię-
tych mieszkań, w których ktoś może
potrzebować pomocy. W tym roku od-

notowaliśmy już około 30 przypad-
ków zgonów w lokalach w Wałbrzychu
i na terenie powiatu. W całym ubie-
głym roku mieliśmy ponad 200 takich

interwencji i ponad 30 zgonów - wyja-
śnia st. kpt. Tomasz Kwiatkowski
z Państwowej Straży Pożarnej w Wał-
brzychu.

W MOPS postanowili reagować.
W całym mieście pojawiają się ich pla-
kаты i ulotki. Będą współpracować ze
spółdzielniami mieszkaniowymi, za-

chęcać wałbrzyszan do interesowania
się samotnymi sąsiadami. Może wy-
starczy do nich zapukać? I tym sa-
mym uratować człowiekowi życie.©©

BUDŻET OBYWATELSKI

**Tu na razie jest
ściernisko, ale bę-
dą... dwa boiska!**
Ruszyło głosowanie
na projekty **str. 3**

PSYCHOLOGIA

**Naucz młodzież,
jak sobie radzić
z problemami.**
Mamy pionierski
program! **str. 4**

ŚWIĘTO PŁONÓW

**Jakie były dożynki i Święto
Pieroga w Czarnym Borze?**
Długie kolejki stały po przysmaki
do samego końca imprezy! **str. 10-11**

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

Monika
Kaczyńska

Reforma wyjdzie nam... jak zwykle

Rozpoczął się rok szkolny. Jak każdy - pod znakiem reform. Tym razem debaty toczą się wokół wprowadzonego do szkół przedmiotu edukacja zdrowotna, mniej emocji budzi zastąpienie niesławnej pamięci HiT-u edukacją obywatelską. A to dopiero początek, bo Ministerstwo Edukacji Narodowej próbuje rakiem wycofać się z likwidacji obowiązkowych zadań domowych.

Nic nowego. Od kiedy pamiętam, polski system edukacji pozostaje w stanie permanentnych reform. O ile w 1961 roku udało się wprowadzić 8-klasową szkołę podstawową, o tyle już rozpoczęta dekadę później reforma, która miała skutkować 10-letnią szkołą powszechną, rozbiła się o brak pieniędzy i spójnej koncepcji. Dwie dekady po jej fiasku wprowadzono gimnazja, by je zlikwidować, gdy stały się najmocniejszym elementem systemu nauczania. Wycofano się z objęcia edukacją szkolną 6-latków. Słuchając dyskusji o zadaniach domowych, trudno nie mieć déjŗ vu. I trudno nie mieć obaw, gdy myśli się o wizjach polskiej szkoły przyszłości, rozciąganych przez ministerki edukacji. Wielu pomysłom, jak choćby nauczaniu przedmiotów przyrodniczych w kilkugodzinnych blokach czy krytycznemu przyjrzeniu się kanonowi lektur, można tylko przyklasnąć.

Sęk w tym, że od dziesięcioleci w polskiej oświacie nie zmieniło się jedno - system kształcenia nauczycieli. A to właśnie oni będą budowali nową szkołę. Jak? Tak, jak wprowadzali wszystkie reformy: trochę na wycucie, trochę bazując na doświadczeniu, a trochę metodą prób i błędów. Trochę się uda, a trochę nie za bardzo.©©

WAŁBRZYCH

Nowi policjanci złożyli ślubowanie

W Wałbrzychu ślubowanie złożyło dziesięcioro policjantów, przyjętych niedawno do służby. Uroczystość zorganizowano w gmachu Komendy Miejskiej Policji.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. członkowie rodzin ślubujących. Jest to bowiem ważny moment w ich w życiu. Wyboru tej odpowiedzialnej i zaszczytnej służby pogratulował adeptom podinsp. Krzysztof Lewandowski - komendant miejski policji w Wałbrzychu. Życzył sukcesów i wytrwałości w realizacji powierzonych obowiązków.

Nowo przyjęci funkcjonariusze w najbliższym czasie rozpoczną podstawowe szkolenie w jednej ze szkół policyjnych. Po jego ukończeniu zostaną skierowani do jednostek na terenie Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego. PG

GRZMIĄCA

Był konkurs na najpiękniejszy kapelusz

W Grzmiącej (gmina Głuszyca) obchodzono święto plonów, nazwane „Różanecznik”. Zaczęło się od dożynkowej mszy św. z udziałem biskupa świdnickiego Marka Mendyka.

Później był festyn - święto Grzmiącej. Zaprezentowano na nim dożynkowe wieńce, były gry i zabawy z Kołem Go-

spodyń Wiejskich, strefy dla najmłodszych, gastronomiczna i handlowa oraz zabawa przy muzyce biesiadnej.

Sporo śmiechu było podczas konkursu na najpiękniejszy kapelusz z motywem kwiatowym. Zorganizowano też warsztaty rękodzieła i konkurs z nagrodami, a na zakończenie koncert. PG

Będziemy gościli finał Pucharu Polski

Tomasz Szczepankiewicz
Boguszów-Gorce

Przed nami kulminacja sezonu rowerowego - finał Pucharu Polski MTB XCO, który odbędzie się 20 września w Boguszowie-Gorcach.

Emocje rosną, a dolnośląscy zawodnicy pokazali podczas ostatnich zawodów w Głucholazach, że są w świetnej formie. Na szczególne wyróżnienie zasługuje rodzina Porosiów z Deichmann MAT SKSM Sobótka. Trener Dariusz Poroś stanął na drugim stopniu podium w kategorii masters II, a jego córka Karolina w pięknym stylu zwyciężyła wśród juniorek. Na tym jednak sukcesy „Sobótki” się nie skończyły.

Ryszard Kurpiewski zdeklasował rywali w kategorii młodzików, wygrywając z przewagą aż 45 sekund nad Mikołajem Bereźnickim (JKK) i Janem Jędrolem (Davis). To właśnie z Jędrołem Kurpiewski stoczył w Śremie pasjonujący pojedynek podczas Mistrzostw Polski Szkół Podstawowych. Tym razem Rysiek nie pozostawił ry-

walom złudzeń, a przy okazji sięgnął również po złoto w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików.

Na podium w Głucholazach stanęła także Milena Żuk z Klubu Kolarstwa Wałbrzych, która w kategorii młodziczek zajęła trzecie miejsce, tuż przed Urszulą Pusz z Sobótki.

Nie zabrakło też emocji poza trasą. Jeden z organizatorów finałowej rundy, Tomasz Szczepankiewicz z KKW, skierował oficjalne zaproszenie do ministra sportu i turystyki Jakuba Rutnickiego, wiceministra Piotra Borysa, a także przedstawicieli PZKOl i okręgowych związków.

Celem spotkania „na szczycie” jest rozpoczęcie konstruktywnego dialogu między organizatorami Pucharu Polski MTB XCO a Ministerstwem Sportu i Turystyki.

- Tak, jak nie ma zjazdu bez podjazdu, tak samo nie ma Pucharu Polski na odpowiednim poziomie bez wsparcia państwa - podkreślają organizatorzy.

Trudno odmówić im racji... ©©

FOT. PAWEŁ GOŁĘBOWSKI

MIEROSZÓW

Troszkę padało, lecz dożynki się udały

Za nami tegoroczne dożynki powiatowo-gminne, zorganizowane w sobotę, 6 września, w Mieroszowie. Święto plonów udało się wspaniale.

Uroczystości zaczęły się w samo południe mszą św. w kościele p.w. św. Michała Archanioła. Później dożynkowy korowód powędrował na ulicę Hożą. Tam na placu przy hali sportowej zaczęło się od uroczystego otwarcia i przemówień gości, wśród których byli m.in. parlamentarzyści z regionu, starosta powiatu wałbrzyskiego i przedstawiciele gmin po-

wiatu. Momentami padał drobny deszczyk, lecz to zupełnie nie przeszkadzało gościom wydarzenia. Rozstrzygnięto dożynkowe konkursy oraz otwarto IV Festiwal Dzika i Diczyny.

Cały czas trwały koncerty, a stragany ze smakołykami, przygotowanymi przez przedstawicieli sołectw gminy Mieroszów i Koła Gospodyń Wiejskich, po prostu zachwycaly. Były wspaniałe ciasta, wędliny, żurek, bigos, pieczone kielbaski, różne przetwory - a wszystko przepyszne! PG

BIEG POLICJANTEK

FOT. KMP WAŁBRZYCH

Policjantki z Wałbrzycha wzięły udział w biegu przełajowym IPAPOLRUN 2025. Inicjatywa, zorganizowana w ramach obchodów 100-lecia kobiet w policji odbyła się we Wrocławiu. Dystans około 3 km pokonywały funkcjonariuszki i pracownice cywilne komendy dolnośląskiego garnizonu. Biegły m.in. przez Most Saperów i pobliski las. Wśród 100 uczestniczek było 10 policjantek z Wałbrzycha, które z uśmiecham i pełnym zaangażowaniem pokonywały wymagającą trasę. Otrzymane na mecie medale sprawiły naszym paniom niekłamana radość! PG

BUDŻET OBYWATELSKI RUSZYŁO GŁOSOWANIE. INWESTYCJE OD 2026 ROKU

Tu na razie jest ściernisko, ale będą... dwa boiska!

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W Wałbrzychu zachwalają projekty z Budżetu Obywatelskiego. Mają powstać dwa boiska do koszykówki 3 na 3 na Piskowej Górze. Są jeszcze 32 inne projekty. Które wygrają w głosowaniu?

W Wałbrzychu pomysłodawcy zaczęli promować swoje projekty, zgłoszone do tutejszego Budżetu Obywatelskiego na 2026 rok. Z początkiem września ruszyło bowiem głosowanie na 33 inicjatywy, pretendujące do finansowania. Głosy można oddawać do końca bieżącego miesiąca. Każdy chciałby, żeby to właśnie jego pomysł większość głosujących uznała za najlepszy.

Boiska w miejsce ścierniska marzyły im się już od roku

W czwartek, 4 września, odbyła się konferencja prasowa przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 37, wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7. To tam, w dzielnicy Piskowa Góra, miałyby być realizowany projekt nr 7, nazwany „Biało-Niebieska Strefa Basketu”. Zakłada on budowę dwóch mobilnych, profesjonalnych boisk do gry w koszykówkę 3 na 3. Koszt inwestycji to 900 tysięcy złotych.

- Pomysł na ten projekt kielkował w nas już od ubiegłego roku. Pozyskaliśmy do współpracy, pomocy wszystkich nauczycieli naszej szkoły, uczniów, rodziców, a także mieszkańców dzielnicy. To naprawdę reprezentatywna grupa osób. Nasza szkoła od dawna jest postrzegana jako centrum basketu na Piskowej Górze. Odbywa się tu wiele zawodów, są rozgrywane mecze, w naszej szkole istnieją oddziały sportowe o profilu m.in. koszykówki. Stąd ten pomysł - wyjaśnia Ewa Gratzke, dyrektorka ZS-P nr 7.

Dodaje, że strefa ma być biało-niebieska, bo wspierają Górnika Wałbrzych i chcą, żeby boiska, które miałyby powstać, były właśnie w takich, klubowych barwach.

Piękne boiska mogą stanąć w przyszłym roku w miejscu obecnego ścierniska. I tworzyć z już obecnymi w pobliżu centrum koszykówki na tym terenie.

Pomysłodawcy projektu z Piskowej Góry oryginalnie zachwalają swoje przedsięwzięcie.

Młodzież już wie i zapamięta: piękne boiska mogą stanąć w przyszłym roku w miejscu obecnego ścierniska.

Wszyscy kochamy biało-niebieskie barwy. Dlatego dbamy o swoją sportową tożsamość

Wśród inicjatorów stworzenia „Biało-Niebieskiej Strefy Basketu”, mieszkańców Piskowej Góry, jest Małgorzata Krause, członkini prezydium rady rodziców szkoły.

- Chcemy tutaj wybudować dwa boiska do koszykówki 3 na 3. Co niezwykle ważne, będą to boiska mobilne, czyli nie zostaną przypisane na stałe do

szkoły. Będą mogły wędrować po całym mieście, na wszelkiego typu zawody i eventy, organizowane przez szkoły czy miasto. Będą wyposażone w mobilną trybunę. Teren będzie zabezpieczony, ogrodzony. Będzie posiadał tak zwane piłkochwyty. Planujemy również oświetlenie. Nawierzchnia boisk ma certyfikat światowej federacji FIBA, będzie zatem można na nich rozgrywać nawet prestiżowe, międzynarodowe zawody - wyjaśnia z przejęciem.

- W mieście z tak silnymi koszykarskimi tradycjami, jak Wałbrzych, stworzenie nowoczesnej przestrzeni do gry to coś więcej niż inwestycja. To ukłon w stronę naszej sportowej tożsamości. Biało-niebieskie barwy, które nosimy

z dumą, zasługują na taką strefę basketu: nowoczesną, otwartą i dostępną dla wszystkich - podkreśla nasza rozmówczyni.

Wałbrzyski Budżet Obywatelski na nowych zasadach

Od tego roku dla potrzeb Wałbrzyskiego Budżetu Obywatelskiego miasto podzielono na sześć obszarów dzielnic. W każdym jest do dyspozycji 900 tysięcy złotych. Wprowadzono też obowiązek równoczesnego zgłoszenia w każdej dzielnicy dwóch projektów. Głosowanie musi się odbyć nawet wtedy, jeśli zgłoszone projekty mają w sumie wartość nie większą niż 900 tysięcy złotych. Do tego każdy projekt musi łączyć co najmniej 300 głosów. Obniżono też wiek głosujących do 14. roku życia. Wnioski składano do końca kwietnia, głosowanie odbywa się we wrześniu, a wyniki zostaną ogłoszone do 15 października.

Przypomnijmy, że budżet obywatelski to wydzielona kwota z budżetu gminy. Mieszkańcy zgłaszają swoje pomysły na przeznaczenie tych środków, a później odbywa się głosowanie. Projekty z największym poparciem są realizowane.

Tym razem mieszkańcy Wałbrzycha zdecydowali, na co wydać 5,4 mln zł z budżetu gminy. Do głosowania zakwalifikowały się 33 projekty. ©

Tor, który łączy sport z miłym relaksem

Tomasz Szymankiewicz, PG
Szczawno-Zdrój

W pierwszy weekend września Słoneczna Polana w Szczawnie-Zdroju ponownie stała się areną emocji na światowym poziomie.

To właśnie tutaj odbyły się mistrzostwa Polski w 4crossie, a także runda prestiżowego World Touru. Zawodnicy z całego kraju i ze świata rywalizowali na specjalnie przygotowanym torze. Liczy się na nim nie tylko siła i szybkość, ale także precyzja, odwaga i taktyka.

Gwiazdy four crossu chętnie startują na obiekcie w Parku Zdrojowym. Tor jest uznawany za jeden z najpiękniejszych w Europie czy nawet na świecie. Wspaniale usytuowany i zawsze dobrze przygotowany. Tak było i tym razem. W Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Szczawnie-Zdroju zadbali o to, żeby wszystko przebiegło sprawnie i bezpiecznie.

Ostatecznie zawody 4X Pro-Tour wygrał Czech Tomáš Slávik, przed swoim rodakiem Jachymem Vankiem i Gustawem Dądelą (czwarty w finałowym biegu był Brytyjczyk Scott Beament). Mistrzem Polski został Gustaw Dądel.

Słoneczna Polana to jedno z najbardziej charakterystycznych miejsc na sportowej mapie Wałbrzycha i okolicy. Położona u stóp malowniczych wzgórz, przez lata była świadkiem wielu wydarzeń sporto-

wych, rekreacyjnych i kulturalnych. Już w XX wieku stanowiła popularny teren spacerowy dla mieszkańców, a z czasem zaczęła przyciągać również rowerzystów.

Dzięki zaangażowaniu lokalnych pasjonatów kolarstwa miejsce to zyskało międzynarodową renomę, goszcząc zawody najwyższej rangi i stając się wizytówką miasta w świecie sportów rowerowych.

Na czym polega 4cross? 4cross (ang. four-cross, często zapisywany jako „4X”) to widowiskowa odmiana kolarstwa górskiego. Na specjalnie przygotowanym torze, pełnym skoczni, zakrętów i przeszkód startuje jednocześnie czterech zawodników.

Walka toczy się ramię w ramię - liczy się dynamiczny start, technika jazdy i spryt w wyborze linii przejazdu. Do dalszej rundy awansuje dwóch najlepszych z każdego biegu, aż do wielkiego finału. Dyscyplina ta łączy elementy BMX racingu i downhillu, zapewniając kibicom niezapomniane emocje i spektakularne widowisko.

Równocześnie z mistrzostwami Polski polana otworzyła nowy rozdział w swojej historii. Tuż obok toru powstała nowa pizzeria Bike Pizza, która z pewnością szybko stanie się miejscem spotkań mieszkańców i gości. To doskonałe połączenie sportowych emocji z możliwością odpoczynku przy dobrym jedzeniu w wyjątkowej scenerii. ©

RZECZKA

Droga w dół, a auto jedzie... pod górę!

Wiele osób będzie wybiera się zwiedzać podziemne sztolnie w Rzecze (gmina Walim). Mogą tu przy okazji zobaczyć niezwykle miejsce. To kilkunastometrowy odcinek tuż obok Muzeum Sztolni Walimskich. Możemy na nim zatrzymać się, wrzucić luz, a auto samo zacznie się toczyć do tyłu, pod górę!

- Tak jest. Sprawdzaliśmy to z synem - mówił nam mieszkaniec Walimia. Dodał, że w miasteczku o niezwykle miejsce. To kilkunastometrowy odcinek tuż obok Muzeum Sztolni Walimskich. Możemy na nim zatrzymać się, wrzucić luz, a auto samo zacznie się toczyć do tyłu, pod górę!

Jego syn długo nie chciał wierzyć, aż sam się przekonał. Podobnie jak my, kiedy wybraliśmy się w to miejsce. PG

Nauczą, jak sobie radzić z problemami

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W IV Liceum Ogólnokształcącym w Wałbrzychu ruszył Mobilny Punkt Konsultacyjny. Odwiedzi kolejne szkoły. Uczeń uzyska tam pomoc psychologa.

W IV Liceum Ogólnokształcącym w Wałbrzychu rusza Mobilny Punkt Konsultacyjny, który jest elementem „Wałbrzyskiego Programu Wsparcia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży na lata 2025-2029” oraz kampanii społecznej „Trzymamy Cię!”.

Punkt odwiedzi wszystkie szkoły w mieście

- W sierpniu bieżącego roku Rada Miejska Wałbrzyska podjęła uchwałę o wprowadzeniu tego programu. Będzie on skierowany do rad pedagogicznych, uczniów i rodziców. Zakłada wiele działań, takich jak warsztaty, stworzenie mobilnych punktów, konferencje i spotkania dla rodziców oraz szkolenia rad pedagogicznych. Zaczynamy pierwszym ele-

W IV Liceum Ogólnokształcącym w Wałbrzychu ruszył Mobilny Punkt Konsultacyjny.

mentem: otwieramy pierwszy mobilny punkt konsultacyjny, właśnie w IV liceum w oddziałach integracyjnych i sportowych. Kolejne, po zakończeniu działań tutaj, będzie I Liceum ogólnokształcące - mówi Anna Elżbieta-Steć, wiceprezidentka Wałbrzyska.

Punkt będzie „wędrował” ze szkoły do szkoły. W każdej ma

działać przez około sześć tygodni, a jeśli zajdzie potrzeba, to nawet trochę dłużej. Odwiedzi tak wszystkie szkoły ponadpodstawowe w mieście.

- Jako pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej bardzo dobrze wiemy, jak powołanie takiego mobilnego punktu jest ważne dla dzieci, młodzieży, rodziców

i nauczycieli. W związku z tym zaproponowaliśmy kampanię, która jest elementem miejskiego programu „Trzymamy Cię!”. Teraz otwieramy pierwszy mobilny punkt, za chwilę będą kolejne, w których specjaliści będą dostępni dla każdego dziecka, każdego ucznia. Każdy, kto będzie potrzebował wsparcia, zwłaszcza natych-

miastowego, kryzysowego, będzie mógł to wsparcie uzyskać - zapewnia Ewa Story, dyrektorka Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu.

Pomogła Fundacja Księżnej Daisy

Dodaje, że pomysł kampanii „Trzymamy Cię!” narodził się na początku tego roku w ramach współpracy z Fundacją Księżnej Daisy von Pless, która przeznaczyła na jej realizację środki finansowe.

- Podczas Gali Ambasadorów Wałbrzyska, organizowanej w Zamku Książ są gromadzone środki finansowe, które później Fundacja Daisy rozdysponowuje. Cieszymy się, że ekipa MOPS zgłosiła się do nas na początku roku, żebyśmy zaangażowali się w kampanię „Trzymamy Cię!”. To bardzo ważny społeczny problem. Tylko w ubiegłym roku 134 osoby poniżej 18. roku życia popełniły w Polsce samobójstwo - mówi Mateusz Mykityszyn, prezes wspomnianej fundacji i jednocześnie specjalista do spraw komunikacji w Zamku Książ.

Do dramatycznych sytuacji dochodziło w tym roku także w Wałbrzychu. W MOPS wyjaśniają, że mobilny punkt będzie nie tylko służył interwencjom kryzysowym. Ma mieć charakter psycho-edukacyjny. To oznacza, iż będzie uczył dzieci nowych kompetencji. Żeby radziły sobie z kryzysami w przyszłości.

Kompleksowe wsparcie

- Punkt, do którego będziemy zapraszać dzieci w szkołach nie ma być odizolowanym tworem. Zależy nam, żeby mieć kontakt z różnymi instytucjami pomocowymi - mówi Joanna Ziętło-Augun, psycholożka z wałbrzyskiego MOPS.

Uczeń skorzysta z konsultacji psychologicznej, a jeśli problem będzie trudniejszy, specjaliści pomogą rodzicom w szerszym zaopiekowaniu się dzieckiem.

Punkt w IV liceum w Wałbrzychu czynny będzie w godzinach pracy szkoły. Młody człowiek będzie mógł przyjść tam bezpośrednio lub po skontaktowaniu się z pedagogiem.©©

Pożegnali wakacje tańcami i zbiórką

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Potańcówka na wałbrzyskim Rynku? A tak, i to całkiem udana! W sercu miasta królowała muzyka, można też było wygrać atrakcyjne zaproszenia i wesprzeć charytatywną akcję.

Kto nie przyszedł 5 września po południu na wałbrzyski Rynek, ten powinien żałować.

- Zapytałem mieszkańców w mediach społecznościowych, czy są zainteresowani potańcówką w Śródmieściu i był duży, pozytywny odzew. Nasze spotkanie wsparły ofiarne zaprzyjaźnione restauracje i kawiarnie z centrum, dzięki którym aktywni tancerze otrzymali zaproszenia na pizzę, sushi, kebab czy słodkości - mówi Piotr Kwiatkowski, radny Rady Miejskiej Wałbrzyska, szef RWS Śródmieście i organizator w jednej osobie.

Do tańca zapraszał DJ Mister MJ, który nie tylko serwował najnowsze i starsze przeboje taneczne, ale też śpiewał. Repertuar zaś pasował każdemu, bo DJ serwował mieszankę klasy-

ków disco z lat 80. XX wieku i najświeższe propozycje.

Oczywiście nie obyło się bez kłopotów i małego opóźnienia przez problemy techniczne, ale panowie z Tauronu przybyli, zobaczyli i... co trzeba, włączyli.

W tzw. międzyczasie tancerze próbowali pysznych ciast, pieczonych przez panie z Rady Wspólnoty Samorządowej i zaprzyjaźnione mieszkanki Śródmieścia. Ciasta sprzedawano, by wesprzeć zmagającą się z problemami zdrowotnymi mieszkankę centrum Małgosię Joachim.©©

Pary wirowały w szalonym tempie. Ale też pomagały.

Festiwal, jak marzenie. Już myślą o V edycji

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Czwarta edycja wałbrzyskiego Festiwalu Twórczej Wyobraźni dobiegła końca. Wydarzenie trwało trzy dni - od 5 do 7 września - i udało się znakomicie.

Muzyka, literatura, inspirujące rozmowy, artystyczne emocje - wszystko to cieszyło się wielkim powodzeniem. Podobnie, jak finałowy koncert Fisz E-made Tworzywo, który po prostu porwał publiczność.

To był naprawdę twórczy festiwal

Wałbrzych na trzy dni zamienił się w centrum literatury, muzyki i sztuki. To dzięki IV edycji Festiwalu Twórczej Wyobraźni w Starej Kopalni. Już pierwszy dzień pokazał, że wydarzenie na dobre wpisało się w kulturalny krajobraz regionu.

Publiczność wypełniła Kuźnię podczas spotkania autorskiego, którego gościem był Wojciech Jagielski. Opowiadał zarówno o swojej pracy reporterskiej, jak też o kulisach wie- loletnich podróży po najtrud-

niejszych zakątkach świata. Żywe reakcje słuchaczy i długa kolejka po autografy potwierdziły, że była to jedna z najbardziej wyczekiwanych rozmów festiwalu.

Zachwycił koncert Magdaleny Kumorek i Macieja Tabisa. Pełna sala wysłuchała także opowieści Weroniki Ancerowicz w filii Biblioteki Pod Atlantami na Podzamczu. Pierwszy wieczór zwińczył magiczny koncert Renaty Przemyskiej. Artystka nie tylko zaczarowała słuchaczy swoim atomowym głosem, ale także porwała publiczność do wspólnego śpiewania. Po występie ustawiła się długa kolejka po zdjęcia i autografy. Prowadzącym spotkania literackie był Jerzy Kisielewski.

- Festiwal Twórczej Wyobraźni na stałe wpisał się w kalendarz kulturalnych wydarzeń Wałbrzyska i Dolnego Śląska. Publiczność dopisała każdego dnia - podkreślił Jacek Drejer, dyrektor Starej Kopalni.

Festiwalowe hity

Co uczestnicy festiwalu pamiętali najlepiej? Podobały się im wystawa fotografii Kazimierza Szymeli, a także XIII

Stara Kopalnia okazała się znakomitą miejscem do przeprowadzenia IV edycji Festiwalu Twórczej Wyobraźni.

Ogólnopolski Przegląd Diaporam i Fotografii Cyfrowych PTTK „Byłem - widziałem - zdobyłem”.

Na Podzamczu zagościła Agata Gładysz - było to jej drugie spotkanie w klimacie young adult. W Kuźni na terenie Starej Kopalni odbyło się autorskie spotkanie z Marią Krajniewską, zaś w Wałbrzyskiej Galerii Sztuki BWA - z autorami podcastu Podcastex. W Kuźni pojawiła się także Kova z koncertem

Boginie. To niezwykle energiczny projekt, w którym artystka łączy mocny, kobiecy przekaz z elektroniką i żywymi instrumentami.

Publiczność zobaczyła i usłyszała także Hanibalę Smoke'a, Tomasza Torresa, Krupę i Koniecznego w ramach warsztatów literacko-muzycznych oraz Dorotę Mindę. A gwiazdą jednego z wieczorów była Julia Pietrucha, która na scenie pojawiła się z Martą Zalewską.©©

Prędkość zabija. Również na hulajnodze

Mariusz Michalak
region, kraj

Eksperci i lekarze biją na alarm. Chodzi o elektryczne hulajnogi. Czy nowe przepisy pomogą opanować zagrożenia?

Do kolejnych śmiertelnych wypadków z udziałem hulajnóg elektrycznych doszło w Polsce w ostatnich tygodniach. Życie po upadkach lub zderzeniach tego urządzenia z innymi pojazdami stracili nastolatki, ale też dorośli. Eksperci i lekarze biją na alarm.

Wypadki na elektrycznych hulajnogach

W miejscowości Błonie Wieś doszło do śmiertelnego wypadku z udziałem dwóch mężczyzn, jadących na hulajnodze elektrycznej. Zderzyli się z ciężarówką. Nie przeżyli wypadku.

Mł. kpt. Krzysztof Stefaniak ze straży pożarnej w powiecie warszawskim zachodnim poinformował, że do wypadku doszło na drodze krajowej numer 92.

- Samochód ciężarowy zderzył się z hulajnogą, którą jechali dwaj mężczyźni w wieku 20-30 lat. Mimo reanimacji obaj nie przeżyli wypadku - dodał strażak.

Od początku tego roku siedem osób zginęło w wypadkach z udziałem elektrycznych hulajnóg, a w 847 wypadkach rannych zostało dodatkowo 778 osób. Dane za okres od 1 stycznia do 1 września 2025 roku przekazał PAP podinsp. Robert Opas z Biura Ruchu Drogowego KGP.

Żadne przepisy nie zadziałają?

Ekspert komentuje

Ekspert ds. ruchu drogowego Filip Grega, komentując

Od początku tego roku w wypadkach z udziałem elektrycznych hulajnóg zginęło 7 osób, zaś 778 zostało rannych. Przyczyną większości nieszczęść była zbyt duża prędkość jednośladów.

dla PAP ten tragiczny wypadek powiedział, że żadne przepisy nie zadziałają, jeżeli nie są przez uczestników ruchu drogowego przestrzegane.

- To dla nas niewyobrażalna tragedia, ale ona jest niewyobrażalna dlatego, że trudno pojąć, jak można wpaść na taki pomysł. Przecież ci mężczyźni nie mieli prawa jechać razem jedną hulajnogą, a jednak to robili, podjęli tak wielkie ryzyko - ocenił ekspert.

Zmiany w kodeksie drogowym.

Te przepisy wkrótce mogą wejść w życie

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy „Prawo o ruchu drogowym” oraz niektórych innych ustaw. W praktyce oznacza to zmiany dla kierowców - ale nie tylko. Co konkretnie może się zmienić?

W kwietniu w Przydworzu koło Wąbrzeźna (Kujawsko-Po-

morskie) po wypadku na hulajnodze elektrycznej zginęła 17-latką, a 15-letni chłopiec trafił z ciężkimi urazami do szpitala. Ze wstępnych ustaleń policji wynikało, że jadący hulajnogą nastolatki stracili nad nią panowanie i wypadli z drogi. Po sześciu dniach od zdarzenia w szpitalu zmarła nastolatka.

Na początku sierpnia w Chrzanowie Pierwszym w województwie lubelskim 21-latek, poruszający się hulajnogą elektryczną zginął w wypadku. Jechał bez kasku i stracił nad nią panowanie. Przewrócił się i z obrażeniami ciała został przewieziony śmigłowcem Lotniczego Pogotowia Ratunkowego do szpitala, gdzie następnego dnia zmarł.

Na początku sierpnia w szpitalu zmarł 15-latek, który upadł na ziemię z hulajnogi elektrycznej w Świeciu (Kujawsko-Pomorskie). Jechał z kolegą drogą serwisową nr 10. Nie mieli kasków. Obydwaj po wypadku

z obrażeniami ciała zostali przewiezieni do szpitala. Kilka dni później 15-latek zmarł.

Kilka dni temu w Giżycku w województwie warmińsko-mazurskim doszło do wypadku z udziałem dwóch nastolatk, jadących hulajnogą elektryczną. Jedna z nich przez wiele tygodni znajdowała się w szpitalu w stanie bezpośredniego zagrożenia życia.

Eksperci zgodnie podkreślają, że hulajnogi elektryczne nie są zabawkami i konieczne są zmiany w przepisach, świadomości i edukacji - szczególnie młodych ludzi.

Lekarze biją na alarm

Dr Adam Michcik z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego podkreślał w rozmowie z PAP, że obok urazów kończyn, złamania w obrębie części twarzowej czaszki stanowią najczęstsze obrażenia pacjentów po wypadkach na hulajnogach.

- Małe koła, niedające dobrej stabilności podczas jazdy oraz zazwyczaj słabe hamulce stanowią niebezpieczną mieszankę, sprzyjającą licznym i groźnym wypadkom. W związku z rozpowszechnieniem się tego środka lokomocji, zwłaszcza wśród dzieci, zauważamy zwiększoną liczbę pacjentów z urazami części twarzowej czaszki - stwierdził Michcik.

- Najczęściej występują złamania żuchwy, wyrostka kłykciowego, szczęki, oczodołów i rozległe, wieloodłamowe złamania wielu kości części twarzowej czaszki - wyliczył.

Przyznał, że obrażenia osoby, jadącej bez kasku po uderzeniu w podłoże zależą od siły urazu.

- W najlepszym wypadku będą to rany tkanek miękkich twarzy, często pozostawiające trwałe blizny - stwierdził.

Mateusz Struś, asystent z Oddziału Neurochirurgii Dziecięcej Dziecięcego Szpitala Klinicznego WUM powiedział PAP, że dzieciaki pędzą na hulajnogach 80 km/h.

- Prawie połowa dzieci, które trafiają na nasz oddział z urazem głowy, ale także z innymi, np. złamaniami kończyn, to ofiary wypadków na hulajnodzie, co daje 7-8 osób tygodniowo - wskazał.

Dodał, że choć zdarzają się małe dzieci, np. 7-letnie, to większość poszkodowanych stanowią nastolatki w wieku 12-17 lat.

Nadmierna prędkość na hulajnodze

Główną przyczyną wypadków, jak podkreślił, jest nadmierna prędkość.

- Hulajnogi, przynajmniej teoretycznie, powinny mieć fabryczne blokady prędkości, ale ich nie mają i dzieciaki jeżdżą z prędkościami 60, 70, nawet 80 km na godzinę - powiedział lekarz.

Przypomniał sprawę 13-letniego chłopca, który trafił na jego oddział właśnie po wypadku na hulajnodzie.

- Wcześniej policja dostała sygnał od kierowcy TIR-a, że jedzie drogą krajową i wyprzedza go dzieciak na hulajnodzie - opowiedział.

Zdaniem Mateusza Strusia, oprócz dużej prędkości na znacznej urazowości takich wypadków oraz częstą ich śmiertelność przekłada się to, że jeźdźcy hulajnóg nagminnie nie mają kasków.

- Przy prędkości nawet 50 km na godzinę, jeśli małe kółko hulajnogi natrafi na kamyczek, to pojazd wpada w takie turbulencje, jak motocykl przy prędkości 160 km na godzinę. A jego użytkownik nie jest w stanie zapanować nad pojazdem - podkreślił rozmówca PAP.

Zdaniem eksperta ds. ruchu drogowego Filipa Gregi, największe braki są w edukacji i sprawdzaniu tego, czy młodzi ludzie rzeczywiście potrafią korzystać z tych urządzeń. Wprowadzenie obowiązku kasków dla użytkowników e-hulajnóg młodszych niż 16 lat uznał za krok we właściwą stronę, ale jako początek drogi porządkowania przepisów i budowania świadomości zagrożeń.

- Tegoroczny bilans wypadków i śmierci z udziałem hulajnóg na polskich drogach jest tragiczny - podsumował.

Będą nowe przepisy?

Rząd przyjął projekt nowelizacji „Prawa o ruchu drogowym”. Zgodnie z zapowiedzią szefa Ministerstwa Infrastruktury Dariusza Klimczaka, do projektu został dodany przepis o wprowadzeniu ustawowego obowiązku noszenia kasku podczas jazdy rowerem, hulajnogą elektryczną oraz urządzeniami transportu osobistego (tzw. UTO) przez dzieci do 16 lat. ©

Gwiazdy Biznesu 2025 – zgłoszenia kandydatów tylko do 15 września!

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych, region

Zbliża się finał 11. edycji Dolnośląskiego Plebiscytu Gospodarczego „Gwiazdy Biznesu” 2025. Finałową galę w Starej Kopalni zaplanowano na 17 października.

Można jeszcze znaleźć się wśród kandydatów do najbardziej prestiżowych wyróżnień w regionie. Fundusz Regionu Wałbrzyskiego przypomina bowiem, że czas na zgłoszenia

do tegorocznych „Gwiazd Biznesu” upływa 15 września br.

Ten wyjątkowy plebiscyt od 2015 roku promuje przedsiębiorczość, innowacyjność i odpowiedzialność społeczną, wyróżniając podmioty, które realnie wpływają na rozwój Dolnego Śląska. Do tej pory zgłoszono ponad 500 kandydatów, a statuetki autorstwa Doroty Dziekiewicz-Pilich trafiły do kilkudziesięciu laureatów - firm, instytucji i samorządów, które na stałe zapisały się w historii gospodarczej regionu.

Plebiscyt promuje firmy, wspierające rozwój regionu.

W tegorocznej edycji kandydaci mogą aplikować w jednej z ośmiu kategorii: Mikro Firma, Mała i Średnia Firma, Podmiot Ekonomii Społecznej, Biznes Odpowiedzialny Społecznie, Instytucja, Samorząd Przyjazny Biznesowi, Startup Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz Zielona Firma.

- Gwiazdy Biznesu to wydarzenie, które od lat integruje środowisko gospodarcze Dolnego Śląska i wskazuje liderów zmian. Udział w plebiscycie to nie tylko szansa na prestiżowe

wyróżnienie, ale także okazja do pokazania dobrych praktyk, które inspirują innych. Zachęcam wszystkich przedsiębiorców, samorządy, podmioty ekonomii społecznej, startupy, firmy zaangażowane w zieloną transformację regionu oraz instytucje do bezpłatnego aplikowania. Nabór ankiet konkursowych trwa już tylko do 15 września 2025 roku - mówi Robert Jagła, pomysłodawca plebiscytu i zarazem prezes zarządu Funduszu Regionu Wałbrzyskiego.

Laureatów tradycyjnie wybierze niezależna kapituła, złożona z przedstawicieli biznesu, nauki i samorządów. Rozstrzygnięcie poznamy podczas uroczystej finałowej gali, która odbędzie się 17 października w Starej Kopalni w Wałbrzychu. Gwiazdą wieczoru będzie skrzypaczka Agnes Violin.

Regulamin, formularze zgłoszeniowe oraz szczegóły plebiscytu są dostępne na internetowej stronie: www.gwiazdybiznesu.com.pl. Warto tam zajrzeć! ©

Zlikwidowano nielegalne przyłącze w Zagórzcu Śląskim. Kradzież energii elektrycznej jest przestępstwem.

Myśleli, że będą mieli prąd całkiem za darmo

Paweł Gołębiowski
Zagórze Śląskie, Głuszyca

Wykombinowali, że prąd mogą mieć za darmo. Nielegalne przyłącze z Zagórzcu Śląskim jednak wykryto, a „spryciarzom” grozi do pięciu lat więzienia.

Policjanci z komisariatu w Głuszyca zatrzymali dwoje mieszkańców Zagórzcu Śląskiego, którzy kradli prąd. Funkcjonariusze otrzymali informację o tym, że dochodzi do takiego przestępstwa i wybrali się na ulicę Drzymały.

- Znaleźli nielegalnie przyłącze do instalacji elektrycznej z pominięciem urządzeń pomiarowych. Tym „sprytnym” sposobem 28-latek oraz 42-latek doprowadzili prąd z korytarza do swojego mieszkania - informują w wałbrzyskiej policji.

Jeszcze tego samego dnia wezwani pracownicy firmy, dostarczającej energię zlikwidowali nielegalne przyłącze i dokonali stosownych pomiarów.

Bez względu na wartość poniesionych strat, czyn taki jest kwalifikowany jako przestępstwo kradzieży energii elektrycznej, za które grozi kara do 5 lat pozbawienia wolności. Zatrzymane do tego typu spraw osoby muszą się również liczyć z koniecznością uregulowania opłat, naliczonych przez dostawcę energii elektrycznej za bezprawny pobór prądu.

Nielegalne przyłącza stanowią także zagrożenie dla bezpieczeństwa osób, mieszkających w danym budynku. W wielu przypadkach kradzież prądu wiąże się bowiem z uszkodzeniem instalacji elektrycznej, a to z kolei jest częstą przyczyną pożarów bądź porażenia prądem. ©©

Nie bądźmy obojętni na los starszych, samotnych sąsiadów

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Coraz więcej osób umiera w samotności. Wałbrzyski MOPS postanowił z tym walczyć, bo może wystarczyć zapukać do drzwi sąsiada.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu rusza z kampanią „Zmarł, bo nikt nie zapukał”. Chodzi o zwiększenie bezpieczeństwa samotnie żyjących osób, przeważnie seniorów, ale nie tylko, także np. niepełnosprawnych.

- Chcielibyśmy, żeby nasza lokalna społeczność uwrażliwiła się na tę grupę. Żebyśmy poczuli w sobie główne dechy człowieczeństwa: wrażliwość, empatię. Żebyśmy po prostu zdążyli zapukać - mówi Anna Elżbieta Stęca, wiceprezydentka Wałbrzyska.

Okazuje się bowiem, że problem jest poważny i narasta.

- Bierzemy udział w interwencjach, kiedy trzeba dostać się do zamkniętych mieszkań, w których ktoś może potrzebować pomocy. W tym roku odnotowaliśmy już około 30 przypadków zgonów w lokalach w Wałbrzychu i na terenie powiatu. W całym ubiegłym roku mieliśmy ponad 200 takich interwencji i ponad 30 zgonów - wyjaśnia st. kpt. Tomasz Kwiatkowski z Państwowej Straży Pożarnej w Wałbrzychu.

W Wałbrzychu rusza akcja „Zmarł, bo nikt nie zapukał”. Ma pomóc samotnym seniorom.

W MOPS postanowili reagować. W całym mieście pojawiają się ich plakaty i ulotki. Będą współpracować ze spółdzielniami mieszkaniowymi, zachęcać wałbrzyszan do interesowania się samotnymi sąsiadami. Może wystarczy zapukać do drzwi, zapytać kogoś, jak się

Z powodu dużej rotacji lokatorów ludzie nie znają się tak, jak kiedyś w starych dzielnicach. Ich kontakty często dotyczą tylko internetu.

czuje, czy czegoś nie potrzebuje? To może nawet uratować człowiekowi życie. Bo bywa, że pomoc przychodzi za późno. A samotnych osób jest bardzo dużo - w wielkim bloku w takich dzielnicach, jak Podzamcze czy Piaszkowa Góra nawet kilkadziesiąt. - Nie jesteśmy w stanie dotrzeć do wszystkich potrzebujących - mówi Łukasz Lipka, wicedyrektor MOPS w Wałbrzychu.

Pracownik socjalny tej instytucji Mariusz Tomaszewski, działający na terenie dzielnicy Podzamcze podkreśla, że z powodu dużej rotacji lokatorów ludzie nie znają się tak, jak kiedyś.

Ich kontakty często ograniczają się do internetu.

- Samotność jest ogromnym problemem. W razie potrzeby reagujemy. Nie bójmy się zadzwonić do MOPS czy bezpośrednio do mnie. Sprawdzimy sytuację i pomożemy. Bo często wchodzimy do mieszkań za późno. Gdyby sąsiad zadzwonił wcześniej, można by uratować komuś życie - mówi.

W razie potrzeby można skontaktować się z alarmowym numerem 112 lub MOPS w Wałbrzychu - tel. 74 664 09 09, e-mail: sekretariat@mops.walbrzych.pl. ©©

Dwaj pijani weszli na komin. Zeszli dopiero po negocjacjach

Paweł Gołębiowski
Głuszyca

Dwaj pijani wałbrzyskanie weszli na komin przemysłowy w Głuszyca. Trzeba było wzywać negocjatorów.

Policjanci z Głuszyca musieli 9 września wieczorem przeprowadzić nietypową interwencję. Po godzinie 19.00 zostali wezwani na teren zakładu przemysłowego przy ul. Górnej, gdzie dwóch nietrzeźwych mężczyzn wtargnęło na ogrodzony teren i weszło na kilkudziesięciometrowy komin przemysłowy. Nie reagowali na żądania właściciela obiektu, nie chcieli samodzielnie zejść na dół i opuścić miejsca, w którym pojawili się bez pozwolenia.

Pijani weszli na komin. Po noc by podziwiać widoki...

- Po przybyciu patrolu pierwszy z mężczyzn, po negocjacjach z głuszyckimi mundurowymi, dobrowolnie zszedł po drabinie. Drugi natomiast odmówił, w związku z czym

na miejsce zostali wezwani policyjni negocjatorzy z Wrocławia oraz strażacy. Po kilku godzinach rozmów, około godziny 23.00, mężczyzna zszedł samodzielnie z komina - informują w wałbrzyskiej policji.

Obydwaj wałbrzyskanie, w wieku 31 i 39 lat, zostali zatrzymani. Starszy zachowywał się agresywnie. Będąc pod wpływem alkoholu niezważał interwencji policjantów i naruszył ich nietykalność cielesną.

Mężczyźni spędzili noc w policyjnych celach. Następnego dnia usłyszeli w prokuraturze zarzuty. Każdy z nich odpowie za zakłócenie miru domowego, a jeden dodatkowo za znieważenie funkcjonariuszy publicznych oraz za naruszenie ich nietykalności cielesnej. ©©

Dwóch na jednego. Gieroję! Za pobicie grozi im po pięć lat „pudła”

Paweł Gołębiowski
Stare Bogacze, Wałbrzych

Policjanci z I komisariatu policji w Wałbrzychu zatrzymali dwóch braci, którzy 30 sierpnia, w Starych Bogaczowicach zaatakowali 36-letniego mieszkańca powiatu wałbrzyskiego.

- Kopiąc i uderzając pięściami po całym ciele dokonali pobicia 36-latka, czym spowodowali u niego obrażenia powyżej siedmiu dni. Pokrzywdzony korzystał z pomocy lekarskiej i następnego dnia po wyjściu ze szpitala złożył zawiadomienie - informuje wałbrzyska policja.

Funkcjonariusze zabezpieczyli nagrania z monitoringu oraz ustalili i przesłuchali świadków. W efekcie już 2

Reakcja policjantów z I komisariatu była bardzo szybka. Sprawcy pobicia zostali zatrzymani i są pod dozorem.

września zatrzymali dwóch braci w wieku 19 i 22 lat, podejrzanych o udział w pobiciu. Obydwaj zostali zatrzymani w miejscach swojego zatrudnienia - starszy przy ul. Uczniowskiej, młodszy przy ul.

Dunikowskiej w Wałbrzychu. Prokurator zastosował wobec podejrzanych poręcznie majątkowe wysokości 5 tys. zł, zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego oraz dozór policyjny. Grozi im do 5 lat więzienia. ©©

To był człowiek o wielkim sercu i rozumie

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Nie żyje Daniel Sip, prezes firmy Sirbud Minari, zasłużony dla Wałbrzyska, człowiek o wielkim sercu, działający charytatywnie.

8 września w nocy odszedł Daniel Sip, zany wałbrzyszanin, zasłużony dla miasta. Pustki po Nim nie zasypie nic. To jedna z tych osób, które na zawsze wpisały się w pamięć mieszkańców miasta. Jego działalność pozostawi trwały ślad także dla przyszłych pokoleń. Najbardziej ukochał rodzinę i to dla niej ciężko pracował. To w sercach bliskich jego odejście pozostawi największą ranę.

Był osobą zasłużoną dla Wałbrzyska

Daniel Sip, prezes firmy Sirbud-Minari zmarł w wieku 85 lat.

Urodził się 11 marca 1940 roku we Francji, w Polsce zamieszkał tuż po wojnie. Najpierw w Górcach, a później w Wałbrzychu. 25 lutego 1963 roku ożenił się z ukochaną Marią, przez bliskich pieczołowicie zwanych Marysią i doczekał się dwóch wspaniałych córek - Doroty (kontynuował z nią współpracę i zaraził ją pasją do budownictwa) oraz Wioletty, a także gromadki wnuków i prawnuków.

To właśnie oni, bliscy, byli sensem jego życia. Kochał podróżę (odbył ich bez liku do najodleglejszych zakątków świata), ale bardziej pracę. Od początku wykonywał ją z pasją. Nawet wtedy, gdy był chłopcem, który tylko wyciągał gwoździe z desek. I kiedy potem awansował na betoniarza, aż w końcu na poważnego pana kierownika. I kiedy założył własną firmę, która dziś jest symbolem jakości w branży.

Kiedy moja mama dostała spłatę z Francji po moim ojcu, postanowiłem ją wykorzystać. Ale tak ją wykorzystać, żeby coś z tego było. I tak to się zaczęło. Utworzyliśmy najpierw betoniarnię i wytwórnię pustaków oraz nadproży. Tak powstała firma Sirbud. To był rok 1988 - wspominał jeszcze kilka miesięcy temu w wywiadzie dla Pawła Szpura z regionalinfo.pl.

Opowiedział w nim o początkach swojej drogi zawodowej. Pierwszą pracę podjął w wieku

Daniel Sip był nie tylko przedsiębiorcą i budowniczym. Był także człowiekiem o wielkim sercu, zawsze gotowym nieść pomoc.

FOT. ARCHIWUM PW

Nie żyje Daniel Sip - zasłużony dla miasta Wałbrzyska, działacz społeczny, właściciel firmy budowlanej Sirbud. Uczestniczył w budowie wielu ważnych obiektów.

zaledwie 14 lat i była to „posada” chłopca na posyłki u jednego z kupców w Szczawnie-Zdroju. Wspominał, że musiał sam utrzymać ukochaną mamę i schorowanego ojczyma.

Początki kariery i miłości do żelbetu to 1957 rok

Z budownictwem na dobre związał się w 1957 roku. Wcześniej podjął pracę w kopalni Victorii przy robotach żelbetowych i to wtedy bez reszty pochłoniął go ten temat. Mieszkał wówczas w Szczawniku i na zawsze zapamiętał twarde, drewniane chodaki, w których piechotą chodził do kopalni. W maju 1957 roku zaczął pracę we Wrocławskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego, gdzie spędził kolejne 30 lat zawodowego życia.

- Na czele z hasłem „Budujemy nowy dom”. I tak też właśnie było. Na naszych oczach powstawały nowe osiedla. Wielka płyta pędziła się do góry, a ludzie zyskiwali mieszkania, szkoły, szpitale - opowiadał dziennikarzowi regionalinfo.

To wtedy bez reszty pochłonięła go tematyka żelbetu. Nawet zapisał się do szkoły wieczorowej, by poszerzać wiedzę na ten temat. Później przyszedł czas budowy nowego osiedla z wielkiej płyty - Piskowej Góry. Zgłosił się na ochotnika do pracy przy prefabrykach, z których to osiedle zbudowano. I kolejne także w Górcach, na Podzamczu czy w Świebodzicach. Miał poczucie, że zmienia świat.

- Budowaliśmy również szpital, hotel Sudety, a także szkoły, przedszkola, pawilony handlowe i wiele innych budynków

użyteczności publicznej. W wielu tych budynkach była stosowana konstrukcja stalowa, za którą osobiście odpowiadałem. Byłem głównym specjalistą od produkcji ram typu H, z której powstał m. in. szpital górniczy. To była nowa technologia. W 1974 roku, 1 kwietnia, wróciłem do zakładu. Ale nie jako kierownik konstrukcji stalowych, a jako zastępca kierownika całego zakładu, czyli techniczny kierownik do spraw produkcji - wspominał w wywiadzie.

Firma, którą stworzył w 1988 roku to dziś potęga w regionie. Uczestniczyła w budowie, a później rewitalizacji wielu budynków, z których do dziś korzystają tysiące wałbrzyszan i mieszkańców okolicy. Wspomnieć należy choćby o rewitalizacji kultowej Starej Kopalni w Wałbrzychu, budowie budynku komunalnego przy ul. Staszica 10 i 12, 7-kondygnacyjnego budynku w Świdnicy, rozbudowie specjalistycznego Szpitala Ginekologiczno-Położniczego im. Bierackiego w Wałbrzychu czy hospicjum przy ul. Krasińskiego 8. Bez niego i jego córki Doroty Barańskiej nie byłoby kultowych hoteli Maria, Maria Helena i Maria Antonina.

Zaangażowany społecznie, nigdy nie odmawiał pomocy

Daniel Sip był nie tylko przedsiębiorcą i budowniczym. Był także człowiekiem o wielkim sercu, zawsze gotowym nieść pomoc najbardziej potrzebującym. We wrześniu 2014 roku za działalność na rzecz miasta i lokalnej społeczności został uhonorowany

tytułem Zasłużony dla Miasta Wałbrzyska. Odebrał go z rąk prezydenta miasta Romana Szełemeja i przewodniczącej Rady Miejskiej Marii Romańskiej.

- Od kilkudziesięciu lat pracuję w Wałbrzychu i czuję się odpowiedzialny za losy tego miasta - mówił wówczas Daniel Sip. - Wraz z rodziną staraliśmy się pomagać ludziom potrzebującym, bowiem wiem, co to jest bieda i trudna sytuacja życiowa. To wyróżnienie jest nie tylko dla mnie, ale też dla całej mojej rodziny, która mnie wspiera, a także dla moich pracowników, bez których sukcesu nie dałoby się osiągnąć - mówił wyrażnie poruszony przedsiębiorca.

- Jestem zrozpaczony. Na zawsze zapamiętam pana Daniela jako człowieka o wielkim sercu. Nigdy nie odmówił wsparcia akcji charytatywnych, ale nie tylko. Nie odmawiał zwykłym ludziom, którzy potrzebowali pomocy przy remoncie mieszkania. Gdy były potrzebne materiały, wystarczył jeden telefon i były - wspomina Ryszard Nowak, wałbrzyski radny, który na co dzień angażuje się w pomoc wałbrzyszanom.

Daniel Sip to jeden z Aniołów Hospicjum, budowniczy wałbrzyskich kościołów, wspierający najróżniejsze działania społeczne. Podziękowaniami od or-

ganizacji, stowarzyszeń, domów dziecka i osób prywatnych mógłby ozdobić dziesiątki ścian zbudowanych przez siebie budynków. Wszystkich nie sposób wymienić. Ale warto wspomnieć także o wyróżnieniach dla firmy Sirbud prestiżowymi tytułami, jak m. in. „Dolnośląski Kluczy Sukcesu” czy „Muflony”. To było dzieło jego życia, firma odpowiedzialna społecznie.

Jeszcze w grudniu ub. roku prezydent Świdnicy Beata Moskal Słaniewska dziękowała Danielowi Sipowi za wsparcie przy organizacji 80-lecia bokserkiej MKS Polonii Świdnica.

W maju tego roku pan Daniel Sip uczestniczył w uroczystości wręczenia Złotego Serca oddziałowi pulmonologii wałbrzyskiego szpitala, któremu również sprzyjał, a przed laty uczestniczył w jego budowie. Tam widzieliśmy go po raz ostatni, z szerokim uśmiechem na twarzy, życzliwego, zawsze mającego coś ważnego do przekazania. I takiego go zapamiętamy.

Rodzinie, bliskim i przyjaciołom składamy szczere wyrazy współczucia. ©

REKLAMA

0011396766

ŻARÓW

Burmistrz Miasta Żarów

Ogłasza II przetarg

publiczny, ustny nieograniczony na sprzedaż
LOKALU MIESZKALNEGO o pow. 78,02 m²

Numer działki	Pow. działki w m ²	Numer KW	Położenie	Przeznaczenie w mpz	Forma oddania nieruchomości	Cena wywoławcza	Wysokość wadium	Godz. rozpoczęcia przetargu
63/4	1755	SW1S/00084894/1	Żarów, ul. Zamkowa 15/16 Pow. lokalu 78,02 m ²	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	sprzedaż lokalu na własność wraz z udziałem w gruncie 2,58%	280.000 zł w tym: 274176 zł – lokal 5824 zł – udział	28.000 zł	10.00

- Przetarg odbędzie się **21 października 2025 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Żarowie, ul. Zamkowa 2, pokój nr 19, o godzinie podanej w tabeli.
- Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej podanej w tabeli **na konto Urzędu Miejskiego w Żarowie przy ul. Zamkowej 2 w Żarowie, Santander Bank 97 1090 2369 0000 0001 4749 3760 najpóźniej do dnia 17 października 2025 r. włącznie.**
- Za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na rachunek Urzędu Miejskiego w Żarowie.**
- Wadium wpłacone przez uczestnika, który wygra przetarg, zaliczone zostanie na poczet ceny nabycia, pozostałym uczestnikom wadium zwraca się w terminie do 3 dni od dnia zakończenia przetargu.
- Przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników, jeżeli chociaż jeden uczestnik zaoferuje cenę o co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej.
- Cena nieruchomości sprzedawanej w drodze przetargu podlega zapłacie najpóźniej do dnia zawarcia aktu notarialnego. W razie uchylania się uczestnika, który wygrał przetarg, od zawarcia umowy notarialnej, wpłacone wadium ulega przepadkowi na rzecz organizatora przetargu.
- Zgodnie z ustawą o podatku od towarów i usług zbywany lokal zwolniony jest z podatku VAT. Oferent, który wygra przetarg, zobowiązany będzie do poniesienia kosztów sądowych i notarialnych związanych z przeniesieniem prawa własności lokalu.
- Ogłoszenie o przetargu umieszczone jest na stronie internetowej Urzędu: www.um.zarow.pl.
- Dodatkowych informacji udziela Referat Nieruchomości, Gospodarki Przestrzennej i Lokalowej, tel. 74 306 73 01.
- Uczestnik zobowiązany jest do przedłożenia komisji przetargowej dowodu wpłaty wadium oraz dokumentu tożsamości przed otwarciem przetargu.
- Jeżeli uczestnik jest reprezentowany przez pełnomocnika, konieczne jest przedłożenie oryginału pełnomocnictwa upoważniającego do działania na każdym etapie postępowania przetargowego (dotyczy także małżeństw, gdy tylko jedno z małżonków jest obecne na przetargu).
- Wpłata wadium przez uczestnika przetargu jest równoznaczna z potwierdzeniem przez niego faktu zapoznania się z warunkami przetargu i ich akceptacją oraz treścią klauzuli informacyjnej (RODO).**
- Nieruchomość polna jest od wszelkich obciążeń na rzecz osób trzecich i nie jest przedmiotem zobowiązań.
- Nabywca przejmuje nieruchomość w stanie istniejącym.
- Niezależnie od podanych powyżej informacji, oferent odpowiada za samodzielne zapoznanie się ze stanem prawnym i faktycznym lokalu.
- Lokal składa się z 2 pokoi, kuchni, spiżarki, łazienki i przedpokoju (II piętro). Do lokalu przynależy piwnica.

Skopali znajomego, bo go... nie lubili

Sprawcy pobicia błyskawicznie znaleźli się w rękach boguszkowskich policjantów. Teraz staną przed sądem.

Paweł Gołębiowski
Czarny Bór, Wałbrzych

Pobili 22-latkę w Czarnym Borze. Po kilku godzinach byli już w rękach policji. Mogą posiedzieć nawet 3 lata.

Policjanci z Boguszowa-Gorców zatrzymali dwóch mieszkańców gminy Czarny Bór: 27 oraz 21-latkę. 2 września pobili w Czarnym Borze 22-letniego mężczyznę. Do zdarzenia doszło w okolicach ul. Leśnej i Skalników.

- Mundurowi ustalili, że sprawcy znali pokrzywdzonego i zaatakowali go, gdyż byli z nim skonfliktowani. Mężczyzna został skopany po całym ciele. Na szczęście okazało się, że mieszkańiec powiatu wałbrzyskiego doznał jedynie po-

wierzchnych obrażeń ciała - informują w wałbrzyskiej policji.

Powiadomieni o zdarzeniu funkcjonariusze z komisariatu w Boguszowie-Gorcach już po kilku godzinach zatrzymali napastników. Spędzili oni noc w policyjnych celach wałbrzyskiej komendy. Podczas czynności procesowych zostali przesłuchani i przyznali się do popełnionego przestępstwa.

Obydwaj zostali doprowadzeni do Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu. Prokurator zastosował w stosunku do podejrzanych środki zapobiegawcze w postaci zakazu zbliżania i kontaktowania się z pokrzywdzonym, a także dozoru policyjnego. Za pobicie mogą trafić za kraty więzienia nawet na trzy lata. ©©

Kolizja osobówki z solarisem na wodór

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Zderzenie samochodu osobowego z autobusem wodorowym na Placu Grunwaldzkim w Wałbrzychu. Co się stało?

We wtorek, 9 września, na ul. Wysockiego w Wałbrzychu doszło do nietypowego zdarzenia drogowego z udziałem samochodu osobowego oraz kierowanego przez 22-letniego mieszkańca Wałbrzycha wodorowego autobusu komunikacji miejskiej.

Mieszkańcy miasta z wypiekami na twarzach obserwują rozwój miejskiego transportu wodorowego, tymczasem ostatnio wielu nowości nie ma. Jeśli nie liczyć zdarzeń drogo-

wych. Do tego z ul. Wysockiego doszło z udziałem osobowego marki renault i wodorowego solarisa, obsługującym linię EX. Na szczęście 22-letni kierowca autobusu zachował zimną krew. Ani jemu, ani pasażerom autobusu, ani też kobiecie, kierującej osobówką nic się nie stało.

- Kierująca samochodem osobowym dokonała błędnego manewru wyboru pasa ruchu. Kobieta została ukarana mandatem w wysokości 1,5 tys. zł oraz 10 punktami karnymi - mówi Marcin Świeży z Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu.

Oboje kierujący byli trzeźwi. W ustaleniu przyczyn zdarzenia pomógł miejski monitoring. Przód i bok autobusu zostały nieznacznie otarte. ©©

KRÓTKO

WAŁBRZYCH Nowy obiekt na Piaskowej Górze

Mieszkańcy Piaskowej Góry z zaciekawieniem zerkają na plac, sąsiadujący z marktem Biedronka i halą targową Manhattan. Został ogrodzony i pojawiła się na nim koparka. Powstanie tu nowy obiekt usługowo-handlowy. Jak nam powiedziała Mariola Mularczyk, szefowa Biura Administracji Architektoniczno-Budowlanej w Wałbrzychu, pozwolenie na budowę otrzymała firma AR Wałbrzych. Na sąsiednim placu stanęła tablica informacyjna. W dziale inwestor napisano na niej: Asset Real Adrian Ziąja i Borys Szymankiewicz, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zarejestrowana przy ul. Szczepnickiej we Wrocławiu. To marka, która ma na koncie budowę wielu parków handlowych w Polsce. Wzniosła taki obiekt m.in. w Bielsku. ADA

WAŁBRZYCH Przeegrany sparing koszykarzy Górnika

Koszykarze Górnika Zamek Książ Wałbrzych rozegrali czwarty sparingowy mecz podczas przygotowań do sezonu Orlen Basket Ligi i po raz pierwszy przegrali. Ekipa trenera Andrzeja Adamka uległa w hali wałbrzyskiego Aqua Zdroju Orlen Zastalowi Zielona Góra 76:84 (19:12, 23:18, 17:30, 17:24). Gospodarze po dwóch kwartach prowadzili 42:30, ale potem sytuacja wymknęła im się spod kontroli. Zastal wygrał trzecią część spotkania 30:17, objął prowadzenie i nie oddał go już do końcowej syreny. Punkty dla gospodarzy zdobyli: Anderson 19, Cabbil 17, Pemberton 12, Wyka 12, Puchalski 8, Jogela 6, Kulka 3 i Smith 0. PG

MYSIADŁO Wałbrzyski policjant wygrał w mikście

Asp. Paweł Głębocki, funkcjonariusz I Komisariatu Policji w Wałbrzychu - grając w parze z Aleksandrą Kowalską - zwyciężył w mikście w zawodach o Puchar Przewodniczącego NSZZ Policjantów podczas charytatywnego turnieju tenisowego. Impreza odbyła się w Europejskim Centrum Tenisa w Mysiadlu, a grono dla Fundacji Pomocy Wdowom i Sierotom po Poległych Policjantach. Zebrano ponad 7 tys. zł. PG

Ziemia zapadła się na długości kilkudziesięciu i szerokości kilkunastu centymetrów.

ZAPADLIŚKO NIEBEZPIECZNA DZIURA W CENTRUM MIASTA

Powstała spora, głęboka pułapka

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Zapadlisko nieopodal Rynku w Wałbrzychu. Uważajcie! W chodniku przy ulicy 1 Maja powstała głęboka wyrwa.

Nasz Czytelnik, pan Wojciech, poinformował o kolejnym zapadlisku, powstałym w pasie drogowym w Wałbrzychu. Tym razem w samym centrum, dosłownie o krok od muzeum, kilkaset metrów od Rynku.

Zapadlisko nieopodal wałbrzyskiego Rynku

Kilkaset lat wydobywania kamienia i podziemne koryta rzek, płynących przez większość wałbrzyskich dzielnic sprawiają, że sygnały o nowych zapadliskach nie są w Wałbrzychu rzadkością.

O kolejnym niebezpiecznym osuwaniu się gruntu w pasie drogowym ul. 1 Maja w Wałbrzychu poinformował nas Czytelnik, pan Wojciech. Dokładnie opisał zaistniałą sytuację. Co konkretnie przekazał? Otóż:

* W gruncie chodnika na przeciwko Muzeum Porcelany pojawiła się pustka.

* Ziemia zapadła się do wnętrza zapadliska na długości kilkudziesięciu centymetrów i szerokości kilkunastu centymetrów.

* Do wnętrza wpadają kolejne kostki brukowe, a całe zapadlisko może być głębokie na około pół metra.

Tuż obok, wąskim chodnikiem śródmiejskiej zabudowy przechodzą przechodnie, a po ulicy przejeżdżają samochody oraz autobusy miejskiej komunikacji.

Dziękujemy panu Wojciechowi za sygnał. Sprawdzamy, jak szybko uda się miastu rozwiązać ten problem. Sprawę konieczności zabezpieczenia zapadliska do momentu decyzji o pracach naprawczych zgłoszamy.

Ostatnie tak głębokie zapadliska w jezdni na terenie Wałbrzycha odnotowano na ul. Chrobrego przy dawnym szybie Konrad.

siliśmy dyżurnemu Straży Miejskiej w Wałbrzychu. Przyjmą informację.

Pamiętacie inne zapadlisko na tej ulicy, w dzielnicy Sobiecin?

Warto przypomnieć, że ostatnie tak głębokie zapadlisko w jezdni na terenie Wałbrzycha odnotowano na ul. Chrobrego przy dawnym szybie Konrad oraz na tejże ulicy na wysokości DWOMP, a także w ul. 1 Maja w dzielnicy Sobiecin. Regulame wyrwy powstają też w Boguszowie-Gorcach.

Obecne zapadlisko powstało u podnóża niewielkiego pagórka, na którym stał niegdyś handlowy pawilon - błąszak. Wcześniej znajdowały się tu kamienice mieszkalne, które trzeba było wyburzyć prawdopodobnie przez... szkody górnicze.

Zapadliska, będąc następstwem szkód górniczych nie są tylko „specjalnością” Wałbrzycha. W ogólnopolskich mediach głośno było niedawno o problemach małopolskiej Trzebini. Tam ziemia przypominała... szwajcarski ser. ©©

Emerycy i renciści mają ograniczenia

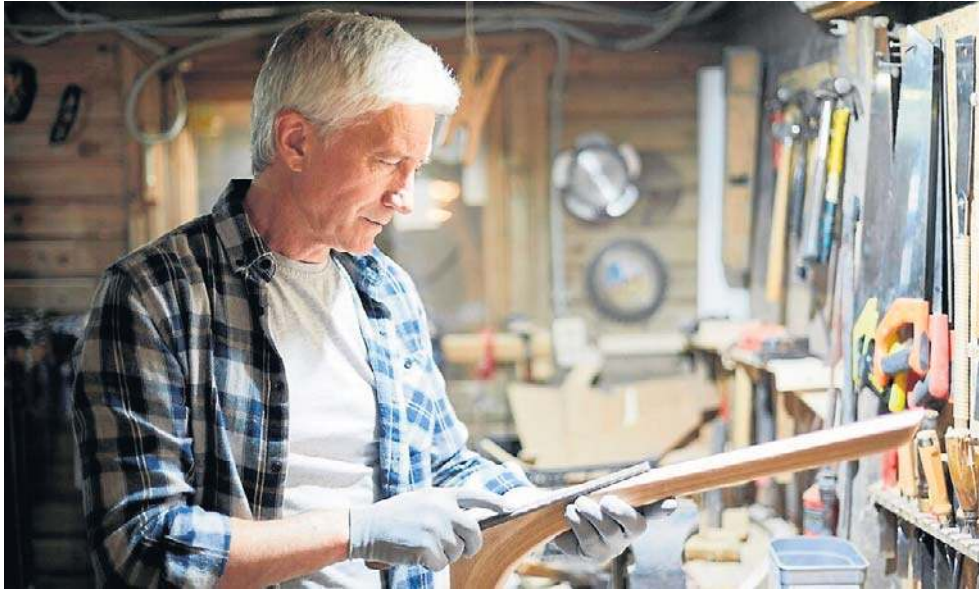
Elżbieta Węgrzyn
region, kraj

Od 1 września br. obowiązują nowe limity dorabiania do emerytur i rent. Kogo nie obowiązują? Sprawdziliśmy i wyjaśniamy.

Nowe limity dorabiania do emerytur i rent są ogłaszane na każdy kwartał. Poniżej wyjaśniamy, jak zmieniły się bezpieczne progi, które nie wpływają na zmniejszenie oraz zawieszenie emerytury oraz renty w przypadku emerytów i rencistów, którzy nie ukończyli powszechnego wieku emerytalnego.

Nowe limity dorabiania do emerytur i rent

Od 1 września br. pracujący emerycy i renciści, którzy nie osiągnęli jeszcze wieku emerytalnego będą mogli dorobić mniej niż w ostatnich miesiącach. Trzeba pamiętać o tym, że limity wysokości zarobków, niewpływających na zmniejszenie i zawieszenie świadczeń z organów emerytalno-rentowych zmieniają się raz na kwartał. Właśnie poznaliśmy te obo-

Niższy, bezpieczny próg dorabiania został obniżony od września br. o 149,50 zł brutto.

wiązujące od września do listopada 2025 roku.

- Dotyczy to osób, które nie osiągnęły jeszcze powszechnego wieku emerytalnego. To one każdego roku od września mogą dorobić mniej do swoich wypłat z ZUS. A to za sprawą przeciętnego wynagrodzenia, które w drugim kwartale jest zawsze niższe niż w pierwszym

- tłumaczy Iwona Kowalska-Matis, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS na Dolnym Śląsku.

Powodem zmiany wrześniowego limitu jest spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, na podstawie którego ustala się graniczne kwoty przychodów. Wysokość przeciętnego wynagrodzenia jest

ogłaszana cyklicznie przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Seniorzy od września dorobią o kilkaset złotych mniej

Od września do listopada 2025 r. obowiązować będą nowe, niższe wartości granicznych kwot, istotnych dla pracu-

jących emerytów i rencistów. W ostatnich latach kwoty możliwych zarobków, niewpływających na wysokość świadczenia regularnie rosły. W III kwartale br. zostały obniżone, co jest wynikiem obniżenia przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za II kwartał 2025 r. w porównaniu z I kwartałem 2025 roku.

Jak wyjaśnia dolnośląska rzeczniczka ZUS: niższy, bezpieczny próg dorabiania zostanie obniżony o 149,50 zł brutto, zaś wyższy próg, którego przekroczenie może skutkować całkowitym zawieszeniem świadczenia, spadnie o 277,70 zł brutto.

Omawiane limity nie dotyczą emerytów, którzy osiągnęli powszechny wiek emerytalny, czyli 65 lat w przypadku mężczyzn i 60 lat w przypadku kobiet.

Są też wyjątki od reguły. Dotyczą trzech grup

Osoby, które nie nabyły uprawnień emerytalnych mogą dorabiać bez względu na wysokość osiąganych przychodów bez obaw o to, że ich świadcze-

nia zostaną zmniejszone lub zawieszone przez ZUS. Co więcej, cieszą się ważną ulgą podatkową.

W wyjątkowej sytuacji są trzy grupy osób, których limity i ograniczenia wysokości zarobków nie dotyczą. Są to:

* renciści, pobierający renty dla inwalidów wojennych oraz inwalidów wojskowych, których niezdolność do pracy jest związana ze służbą wojskową, a także osoby, otrzymujące renty rodzinne po uprawnionych do tych świadczeń;

* limity dorabiania nie dotyczą też pobierających rentę rodzinną, jeśli jej wysokość jest korzystniejsza od ustalonej emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego;

* ZUS zastrzega też wyjątek osób, którym podwyższono wyliczoną emeryturę do minimalnej kwoty (od marca 2025 roku wynosi ona 1878,91 zł brutto); zastrzeżeniem jest, że jeśli przychód z pracy przekroczy wysokość tej dopłaty, to emerytura za dany okres zostanie wyplaconą w niższej kwocie i bez wyrównania do minimum.©®

REKLAMA

Jaworzyna Śląska, 10.09.2025 r.

OGŁOSZENIE

o konsultacjach społecznych projektu
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi Witków

Na podstawie art. 8h, 8i, 8j i art. 17 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2 i art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.), oraz w związku z uchwałą Rady Miejskiej w Jaworzynie Śląskiej Nr VIII/67/24 z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Witków zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie wyżej wymienionego projektu planu miejscowego.

Konsultacje prowadzone będą w następujących formach:

- 1) zbieranie uwag w dniach **od 15.09.2025 r. do 15.10.2025 r.**,
- 2) spotkanie otwarte poprzedzone prezentacją projektu planu, które odbędzie się w dniu **2.10.2025 r. o godzinie 15.30** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska,
- 3) punkt konsultacyjny w dniach: **24.09.2025 r., 8.10.2025 r.** w godzinach **od 15.30 do 16.30** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska (pokój nr 3 - parter - sala konferencyjna), a także w godzinach pracy Urzędu w dniach **od 16.09.2025 r. do 15.10.2025 r.** w pok. 109.

Z projektem planu można zapoznać się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska pok. 109 w godzinach pracy Urzędu. Projekt planu udostępniony będzie również w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej: <https://www.jaworzyna.net/> i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej: <https://bip.jaworzyna.net/lista/wylozenie-do-publicznego-wgladu>.

Zgodnie z art. 8i ust. 1, pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 i art. 40 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zainteresowani mogą wnieść uwagi w terminie prowadzenia konsultacji społecznych tj. w dniach **od 15.09.2025 r. do 15.10.2025 r.**

Uwagi należy składać na dedykowanym formularzu stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym pod adresem:

<https://bip.jaworzyna.net/zagospodarowanie-przestrzenne-pliki-do-pobrania-1>

Uwagi można wносить w formie pisemnej na adres Urzędu - ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska, ustnie do protokołu lub w postaci elektronicznej (bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym) za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP albo na adres: urząd@jaworzyna.net z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazaniem czy wnoszący uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

Burmistrz Jaworzyny Śląskiej informuje, że przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – RODO (Dz.U.U.E. L z 2016 r. Nr 119, str. 1). Szczegółowe informacje o zasadach przetwarzania Państwa danych osobowych oraz o przysługujących Państwu prawach z tym związanych znajdują się na naszej stronie pod adresem <https://www.jaworzyna.net/ochrona-danych-osobowych> w zakładce „Ochrona danych osobowych” oraz w siedzibie administratora.

Burmistrz Jaworzyny Śląskiej

0011397862

Jaworzyna Śląska, 10.09.2025 r.

OGŁOSZENIE

o konsultacjach społecznych projektu
zmiany w części tekstowej uchwały Rady Miejskiej
w Jaworzynie Śląskiej nr XLI/24/18 z dnia 17 kwietnia 2018 r.
w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
miasta Jaworzyna Śląska

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) w związku z uchwałą Rady Miejskiej w Jaworzynie Śląskiej Nr X/5/25 z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie zmiany w części tekstowej uchwały Rady Miejskiej w Jaworzynie Śląskiej nr XLI/24/18 z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Jaworzyna Śląska zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych w sprawie wyżej wymienionego projektu planu miejscowego.

Konsultacje prowadzone będą w następujących formach:

- 1) zbieranie uwag w dniach **od 15.09.2025 r. do 15.10.2025 r.**,
- 2) spotkanie otwarte poprzedzone prezentacją projektu planu, które odbędzie się w dniu **2.10.2025 r. o godzinie 15.30** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska,
- 3) punkt konsultacyjny w dniach: **24.09.2025 r., 8.10.2025 r.** w godzinach **od 15.30 do 16.30** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska (pokój nr 3 - parter - sala konferencyjna), a także w godzinach pracy Urzędu w dniach **od 16.09.2025 r. do 15.10.2025 r.** w pok. 109.

Z projektem planu można zapoznać się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska pok. 109 w godzinach pracy Urzędu. Projekt planu udostępniony będzie również w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej: <https://www.jaworzyna.net/> i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej:

<https://bip.jaworzyna.net/lista/wylozenie-do-publicznego-wgladu>.

Uwagi należy składać na dedykowanym formularzu stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym pod adresem:

<https://bip.jaworzyna.net/zagospodarowanie-przestrzenne-pliki-do-pobrania-1>

Uwagi można wносить w formie pisemnej na adres Urzędu, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska, ustnie do protokołu lub w postaci elektronicznej (bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym) za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP albo na adres: urząd@jaworzyna.net z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazaniem czy wnoszący uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

Burmistrz Jaworzyny Śląskiej informuje, że przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – RODO (Dz.U.U.E. L z 2016 r. Nr 119, str. 1). Szczegółowe informacje o zasadach przetwarzania Państwa danych osobowych oraz o przysługujących Państwu prawach z tym związanych znajdują się na naszej stronie pod adresem <https://www.jaworzyna.net/ochrona-danych-osobowych> w zakładce „Ochrona danych osobowych” oraz w siedzibie administratora.

Burmistrz Jaworzyny Śląskiej

PLON NIESIEMY, PLON ZA NAMI BAJECZNE DOŻYNKI I PYSZNE ŚWIĘTO PIEROGA W CZARNYM BORZE. CZY TO NAJFAJNIEJ

Długie kolejki po przysmaki stały aż do k

Były pierogi ruskie, ze szpinakiem, mięsem, kapustą i grzybami. Też uszka w barszczu.

Długie kolejki po przysmaki - w tym głównie po pierogi - ustawiały się do końca dożynek.

Zdaniem rozmówców, których spotkaliśmy 7 września na gminnych dożynkach i Świącie Pieroga

Święto Pieroga w Czarnym Borze znalazło się w 13. edycji kalendarza imprez kulinarnych Dolnego Śląska.

W Czarnym Borze nie zabrakło znamienitych gości, wśród nich parlamentarzystów oraz starosty wałbrzyskiego.

NAJLEPSZA IMPREZA W REGIONIE WAŁBRZYSKIM?

końca imprezy

w Czarnym Borze, to najchętniej odwiedzana impreza w regionie.

Cudowne ozdoby, nawiązujące klimatem do końca lata, a wykonane ze zbóż, kukurydzy, czy dyni robiły wrażenie.

Starostowie dożynek - Iwona i Bogusław Babik - wręczyli wójtowi Czarnego Boru symboliczny bochen chleba.

Przyszły i przyjechali prawdziwe tłumy mieszkańców Czarnego Boru oraz okolicy. Ludzie uwielbiają tę imprezę!

Gospodarze „zaprosili” na dożynki także swoje zwierzęta. Sprawili tym ogromną radość najmłodszym gościom.

Święto rozpoczęło się mszą i uroczystym przemarszem na stadion w Czarnym Borze.

Dożynki bez tańców? To niemożliwe! Gości bawiła m.in. regionalna kapela góralska.

SKARB W PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ

W pierwszej połowie XVII wieku ktoś zakopał w Puszczy Knyszyńskiej, niedaleko rzeki, woreczek z 68 srebrnymi monetami i niezwykle cennym, złotym dukatem. Prawdopodobnie był to kupiec, wojskowy albo osoba, związana z gospodarką leśną. I po prawie 400 latach, wiosną tego roku, ów skarb został przypadkowo odnaleziony przez członków grupy Magna Silva, chodzących po lesie z detektorami metali.

Jakub Wróblewski

W miniony wtorek w Muzeum Podlaskim w Białymstoku zaprezentowano niezwykle skarb znaleziony w Puszczy Knyszyńskiej - depozyt monet z pierwszej połowy XVII wieku. Na stare monety przypadkowo natrafił Tadeusz Kozak z grupy Magna Silva, działającej przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Puszczy Knyszyńskiej „Wielki Las”. Odkrycia dokonał 29 kwietnia przy jednym z głównych szlaków komunikacyjnych biegnących przez puszcę. Dokładnej lokalizacji członkowie grupy nie ujawniają, by chronić to miejsce przed zniszczeniem, czyli „zadeptaniem” przez miejscowych i turystów.

To nie pierwsze tak niezwykle i cenne znalezisko Tadeusza Kozaka. W sierpniu ubiegłego roku odkrył on w okolicy Jąłówki (gm. Michałowo) średnowieczny enkolpion (relikwiarz noszony na piersiach przez chrześcijan, zawierający relikwie lub cytaty z Pisma Świętego), wstępnie datowany na XII-XIII wiek.

Pomógł detektor metali

- Monety to było znalezisko przypadkowe - opowiada Krzysztof Korzeniewski, przedstawiciel grupy Magna Silva, działającej w Puszczy Knyszyńskiej od 2018 roku.

Grupę tę tworzy ponad 20 archeologów amatorów z różnych miejscowości woj. podlaskiego, którzy kilka razy w miesiącu chodzą po Puszczy Knyszyńskiej z wykrywaczami metali.

Tak było i minionej wiosny - monety zostały odnalezione przy użyciu detektora metali. - Nie spodziewaliśmy się takiego odkrycia - zastrzega Korzeniewski. - To zupełnie losowe znalezisko, które nas zaskoczyło.

Korzeniewski podkreśla, że wszystkie działania i wędrowki członków grupy Magna Silva z detektorami po puszczy prowadzone są zgodnie z obowiązującym prawem.

- Zawsze posiadamy stosowne pozwolenia od nadleśnictwa oraz zgodę Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku - wyjaśnia.

Złoty dukat z Geldrii z 1633 roku i ponad 60 srebrnych monet, znalezionych w Puszczy Knyszyńskiej.

Ekspłorator: Takie znalezisko to wielka odpowiedzialność

Po odkryciu w ziemi skarbu ekspłoratorzy natychmiast poinformowali archeologa Huberta Lepionkę z Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, który rozpoczął procedurę zabezpieczenia znaleziska.

Krzysztof Korzeniewski podkreśla, że odnalezienie skarbu to nie tylko powód do radości, ale też wielka odpowiedzialność. - Po jego odkryciu uruchomiono pełną procedurę archeologiczną: odsłonięcie, zabezpieczenie i dokumentację - wskazuje.

Pierwszym krokiem było dokładne określenie lokalizacji GPS i wykonanie dokumentacji fotograficznej nietkniętego skarbu. Następnie wyznaczono wykop archeologiczny o wymiarach 1 x 1 metr. Ziemię wokół znaleziska zbierano warstwowo (dwie warstwy po 10 cm), a materiał zabezpieczano w workach strunowych. Został on wykorzystany do analiz flotacyjnych - poszukiwań drobnych zabytków oraz pozostałości organicznych.

W końcu nadszedł długo wyczekiwany moment - skarb został wyjęty i ukazał się w pełnej okazałości.

Złote i srebrne monety

Depozyt liczy 69 monet - od drobnych szelągów po

złoty dukat - wybitych w mennicach Korony i Litwy, Prus Książęcych, szwedzkiego wówczas Elbląga oraz w Republice Niderlandów. Najcenniejszym egzemplarzem jest złoty dukat z Geldrii z 1633 roku, uważany w XVII-wiecznej Europie za symbol stabilności i prestiżu.

- Dukaty wykorzystywano przy dużych transakcjach. Złoto było wówczas równie pewnym środkiem płatniczym jak dziś. Pozostałe monety, srebrne, służyły w codziennym obiegu w Rzeczypospolitej - tłumaczy Hubert Lepionka, adiunkt w Dziale Archeologii Muzeum Podlaskiego. - Wśród odkrytych monet są różne nominały. Mamy szóstaka, czyli 6 groszy, cztery trojaki, a resztę stanowią półtoraki, czyli półtora grosza. Są też dwa małe szelagi - wymienia.

Trzon kolekcji stanowią srebrne półtoraki bydgoskie Zygmunta III Wazy - powszechny środek płatniczy mieszczan, kupców i rzemieślników. Obecność monet litewskich, pruskich i szwedzkich świadczy o złożoności ówczesnego rynku pieniężnego.

Skarb z Puszczy Knyszyńskiej to cenne źródło wiedzy o gospodarce i życiu codziennym ludzi w XVII wieku.

- Jeśli spojrzymy na kontekst historyczny, Rzeczpos-

polita w tym czasie zmagająca się z licznymi konfliktami praktycznie ze wszystkimi sąsiadami: od południa, północy i wschodu. Był to okres wyjątkowo niespokojny. Depozyt ten mógł należeć do średnio zamożnego kupca, wojskowego lub osoby związanej z gospodarką leśną - mówi Hubert Lepionka.

Niewykluczone, że była to zapłata za dobra puszczańskie - np. drewno, miód, potaż (część popiołu pochodzącego ze spalania węgla drzewnego), dziegieć lub rudę darniową - ukryta w lesie w niespokojnych czasach. Wskazuje na to m.in. lokalizacja - blisko rzeki. A przypomnijmy, że był to okres intensywnego pozyskiwania surowców drzewnych, które spławiano wodą.

Ślady sakiewki i spalonego drzewa

Znalezisko odkryto przy dawnym szlaku komunikacyjnym. Według badaczy monety mogły być przechowywane w woreczku lub sakiewce wykonanej z materiału organicznego, który się nie zachował. Monety były skupione w jednym miejscu, a obok nich znajdowała się pozostałość po spalonym pniu drzewa - prawdopodobnie jest to pozostałość po dawnym pożarze. Ogień

jednak nie wpłynął na stan monet.

Ekspłorci szacują, że depozyt został ukryty po 1634 roku, najmlodsze monety pochodzą bowiem z lat 1633-1634.

Jak informuje dr hab. Karol Łopatecki, prof. Uniwersytetu w Białymstoku i zastępca podlaskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków, wartość samego dukata odpowiadała wówczas cenie bardzo dobrego konia - około 170 groszy. Jak szacuje Hubert Lepionka, wartość całego skarbu pozwalała na utrzymanie się przez około trzy miesiące.

Skarb jest w depozycie muzeum

To pierwszy tego rodzaju skarb zawierający złotą monetę (uzyskaną podczas legalnych poszukiwań ekspłoratorów), który trafił do zbiorów Muzeum Podlaskiego w Białymstoku. Dyrektor tej placówki, dr Waldemar F. Wilczewski, nie kryje zadowolenia.

- To dla nas bardzo istotny moment, bo takie znaleziska należą do rzadkości - podkreśla. - Dzięki ogromnemu zaangażowaniu tej grupy aktywnych osób, takie znaleziska trafiają do zbiorów publicznych i mogą być prezentowane szerokiej publiczności. Pu-

bliczna placówka muzealna to najlepsze miejsce do przechowywania i prezentacji tego typu skarbow.

Wilczewski chwali współpracę z grupą Magna Silva, podkreślając, że dzięki odpowiedzialnemu podejściu odkrywców skarb nie został rozproszony i ma szansę stać się cennym źródłem historycznym.

- To wyjątkowe znalezisko pokazuje, że współpraca między stowarzyszeniami, ekspłoratorami, urzędem konserwatorskim i muzeami przynosi znakomite efekty - wskazuje dr hab. Karol Łopatecki.

Zastępca podlaskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków zastrzega, że poszukiwania nie naruszyły żadnych obiektów archeologicznych.

- To jest ważne, że znaleźliśmy coś cennego i nic nie naruszyliśmy - podkreśla Łopatecki.

Skarb ma trafić do zbiorów numizmatycznych Muzeum Podlaskiego. Nie jest on jeszcze wyceniony - monety znajdują się w depozycie Muzeum Podlaskiego. Placówka ta chce uzyskać zgodę konserwatora zabytków na przekazanie skarbu do muzealnych zbiorów.

Poszukiwania w Puszczy Knyszyńskiej mają być kontynuowane. ©©

O JEDNYM „UCIEKINIERZE” Z RADZIECKIEGO STATKU, KTÓRY ZNALAZŁ SIĘ NA PLAŻY W MIĘDZYWODZIU

To historia, która ma swój początek w 1966 roku, ale okazuje się, że ciągnie się do dzisiaj. A sołectwo Międzywodzie postanowiło nadać jej rangę i postawić w miejscowości pomnik.

Bogna Skarul

Chodzi o pomnik pingwina Maciusia, ptaka, który latem 1966 roku znalazł się na plaży w Międzywodziu. Pingwin na plaży w środku sezonu wakacyjnego od razu wzbudził ogromne zainteresowanie turystów. Nic dziwnego - takiego przybysza nikt się nie spodziewał w tych regionach Polski, a tym bardziej na słonecznej i dusznej plaży. Skąd się wziął, jak tu przypląnął i dlaczego - zastanawiali się turyści. Okazało się, że pingwin był „uciekiniem” z radzieckiego statku, którym z wyprawy na Antarktydę przewożono większą grupę tych ptaków do zoo w Kaliningradzie.

- Maciś prawdopodobnie został przez radzieckich marynarzy wyrzucony za burtę, bo - jak się później okazało - był chory - opowiada Jerzy Hilszer, który z kolegami opiekował się pingwinem przez kilka dni.

Tego lata na plaży w Międzywodziu spędzał swoje kolejne wakacje. Wraz z młodszym bratem i przyjaciółmi z Politechniki Poznańskiej został zatrudniony przez Kąpielisko Morskie w Międzyzdrojach jako ratow-

nik i skierowany do pracy na plaży w Międzywodziu.

- Ratownikami w Międzywodziu byliśmy od 1964 roku - wspomina Jerzy Hilszer. - Pamiętam, że wtedy, przez parę lat, kierownikiem plaży był Grek.

Opowiada też, jak w 1966 roku, kiedy pełnili dyżur na plaży, jeden z kolegów zauważył, że dzieci gonią po piasku jakieś dziwne zwierzątko.

- Wziął tego zwierzątko i wstawił go do naszej pakamery - opowiada. - Sam nie wiedział od razu, jakie to zwierzę. Mówił: „chyba to pingwin”.

A była to sierpniowa niedziela, spore słońce i duchota.

- Pingwin stanął w kąciku, trochę taki przestraszony, a plażowicze zaczęli się nim szczególnie interesować - opowiada.

- Ale przede wszystkim zaczęli się nim interesować dziennikarze, bo w Międzywodziu mieli swój ośrodek wypoczynkowy. Byli to dziennikarze z „Głosu Szczecińskiego” i „Przekroju”. Już następnego dnia gazety pisały o pingwinie w Międzywodziu, więc ta wiadomość rozszła się bardzo szybko po całym wybrzeżu.

Od razu do Międzywodzia zaczęli przyjeżdżać ciekawscy z okolicznych miejscowości. Koledzy ratownicy pana Jerzego chcieli wypuścić pingwina z pakamery, aby sobie trochę pobiegał.

- Ale on wyraźnie chciał z powrotem do morza - mówi pan Jerzy. - Nie pozwoliliśmy, aby nam uciekał, i zrobiliśmy mu coś w rodzaju wybiegu z parawanów. Chodziło nam o to, aby nam nie uciekł, i o to, aby ciekawi go turyści, którzy przyjeżdżali na plażę i chcieli pingwina zobaczyć oraz koniecznie zrobić sobie z nim zdjęcie, mogli to zrobić.

- Z tymi zdjęciami też był pewien kłopot - wspomina Jerzy Hilszer. - Nie było wtedy przecież komórek i zdjęcia robili fotografowie. Był taki jeden w Międzywodziu. Robił zdjęcia turystom z pingwinem. Później zresztą swój zakład fotograficzny nazwał „Foto Pingwin”. Klisza ze zdjęciami plażowiczów z pingwinem musiała więc wędrować do zakładu fotograficznego, bo zdjęcia ktoś musiał wywołać, obrobić. Fotki były gotowe dopiero po jakimś czasie - następnego dnia czy

po paru dniach. Wyselekcjonowanie tego i przyporządkowanie zdjęcia do osoby, która wraz z nim była na zdjęciu, było pewnym zadaniem logistycznym. My, jako studenci, podjęliśmy się tego, ale za małą opłatą. Chcieliśmy coś na tym zarobić, aby podreperować sobie studencki budżet.

- A czym go karmiliście?

- Tak, rzeczywiście, z żywieniem tego ptaka był pewien kłopot na początku - wspomina pan Jerzy. - Od rybaków braliśmy takie małe rybki, tubisy. Karmiliśmy go tak, że te rybki łamał w kawałki i tak chcieliśmy go nakarmić. Ale on nie chciał jeść. W ogóle tego pierwszego dnia, jak pingwin wylądował na plaży, to był bardzo zestresowany. Potem, pamiętam, ktoś przyniósł salatek, ale ptak też nie chciał jej jeść. Martwiliśmy się już. Na szczęście po dwóch dniach pingwin zaczął jeść te małe rybki, lecz w całości. W kawałkach nie chciał. A dziennikarze w gazetach nas opisywali, że my zbieramy pieniądze na żywienie dla pingwina, a on nic nie je - śmieje się Jerzy Hilszer.

- Dlaczego pingwina nazwaliście Maciś?

- To ten kolega, który złapał pingwina, postanowił tak go nazwać.

Po kilku dniach Maciś został odwieziony do zoo w Poznaniu.

- My byliśmy studentami z Poznania, więc nam zależało, aby on trafił nie gdzie indziej, tylko tam - mówi były student Politechniki Poznańskiej. - Nad tym, jaki będzie dalszy los pingwina, zastanawialiśmy się już pierwszego dnia, jak tylko pojawił się na plaży.

Ale to była niedziela. Nie można się było nigdzie dowiedzieć. W międzyczasie wieść o tym, że w Międzywodziu pojawił się pingwin, dotarła nawet do Katowic.

- Katowice chciały nam tego pingwina zabrać do siebie, ale my się na to nie godziliśmy - tłumaczy pan Jerzy. - Przez „Głos Wielkopolski” jakoś dotarliśmy do pracowników zoo w Poznaniu. Oni się tym pingwinem zainteresowali i chcieli go sprowadzić do siebie. Ale nie było to takie proste. Nie było

Pingwin Maciś od razu stał się ulubioną maskotką plażowiczów.

odpowiedniego transportu, a połączenie nawet ze Szczecinem też okazało się bardziej skomplikowane.

Pingwin pod opieką ratowników z Poznania był trzy dni.

- Jak przyjechał przedstawiciel zoo w Poznaniu, aby go zabrać, to przyznał się nam, że był trochę zaniepokojony, w jakim stanie go zastanie - opowiada Jerzy Hilszer. - Podobno wyczytał w jakiejś gazecie, że my chcieliśmy tego pingwina umieścić w pojemniku z lodem. Pingwin by tego raczej nie przeżył. On się przestraszył i dosyć szybko, jak na tamte czasy, przyjechał do Międzywodzia.

Pingwin Maciś długo w zoo w Poznaniu nie był. Okazało się bowiem, że był chory na nerki.

- Możliwe więc, że schorowany ptak został specjalnie spuszczonego ze statku radzieckiego do Bałtyku - mówi pan Jerzy.

Wspomina także, że na jednej nodze miał sznurek i ten sznurek pomógł dowiedzieć się, skąd w Bałtyku znalazł się arktyczny ptak.

W zagrodzie w zoo pingwin Maciś był tylko parę tygodni. To był pingwin złotoczuły, a charakterystyczną cechą tego rodzaju pingwinów są barwne ozdoby na głowie - pas piór ponad okiem, tworzący z obu stron głowy opadający na kark pióropusz. Pingwin złotoczuły ma pióropusz barwy żółtej. Żółty, kontrastujący z czarnym upierzeniem głowy, pas piór okala czoło i skronie.

Pan Jerzy Hilszer po latach odnalazł Maciusia. Stoi teraz

wypchany w Muzeum Przyrodniczym w Międzyzdrojach. Już nie ma żółtego czubka - czubek wyblakł.

A w Międzywodziu przez długie lata, na cześć tego niezwykłego wydarzenia, jedna z restauracji nosiła nazwę „Restauracja Maciś Pingwin”.

- Teraz nasz pingwinek czeka się upamiętnienia - mówi Ewa Trzebińska-Brzezińska z Międzywodzia, która wraz z sołtysiem Stanisławem Mączką jakiś czas temu złożyła podanie o grant dla sołectwa do marszałka województwa.

Grant „Pingwin Maciś - miejsce z historią w tle” zakłada postawienie figury pingwina na postumencie z ławeczką posadowioną w parku. Grant Międzywodzie otrzymało.

Obok stanie też specjalna solarna ławeczka.

- Aby otrzymać pieniądze na Maciusia, musieliśmy w projekcie zawrzeć ekologiczny aspekt - tłumaczy Ewa Trzebińska-Brzezińska. - A ta figura pingwina ma być naturalnych rozmiarów - dodaje. - Chcemy, aby Maciś stanął na postumencie w parku przy ul. Wojska Polskiego. To nasz ulubiony park - podkreśla.

Jerzy Hilszer, choć z Poznania, co roku przyjeżdża na zachodniopomorskie wybrzeże.

- Zajmuję się teraz wraz z braćmi prowadzeniem kawiarni w Rewalu - mówi. - Ale co roku jeżdżę do Międzywodzia, tak z sentymentu. Zresztą swoją żonę Zofię poznałem w Międzywodziu.

©

Jerzy Hilszer do dzisiaj pamięta pingwina Maciusia.

FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE PANORAMA

Program telewizyjny

KOMEDIA NIEDZIELA TVN 21:25

Teściowie II

Kontynuacja „Teściów”, wielkiego hitu w gwiazdorskiej obsadzie, który podbił serca publiczności. Czy tym razem dojdzie do ślubu? Weronika (Katarzyna Chojnacka) i Łukasz (Ignacy Martusewicz) – niedoszła para młoda z pierwszej części – postanawiają dać sobie drugą szansę i zapraszają rodzinę na ślub i przyjęcie do nadmorskiej miejscowości. Wśród gości są dobrze już znani: Wanda i Tadeusz (Izabela Kuna, Adam Woronowicz), a także rozwiedziona Małgorzata (Maja Ostaszewska) w towarzystwie o kilkanaście lat młodszego Jana (Eryk Kulm) oraz matki (Ewa Dąkowska). Morze, drinki, rozneglizowani plażowicze – to wszystko sprawia, że członkowie rodziny pary młodej coraz bardziej się otwierają i zrzucają kolejne maski... „Teściowie 2” to komiczno-ironiczna opowieść o tym, jaki

jest stan małżeństwa z trzydziestoletnim stażem, o różnicy pokoleniowej w związku, która wciąż wydaje się być tematem tabu oraz o tym, czy w ogóle warto wychodzić za mąż. Za scenariusz filmu, tak jak w przypadku pierwszej części, odpowiada Marek Modzelewski (również autor serialu „Klara”), za reżyserię Kalina Alabrudzińska.

Spektakl Teatralny Poniedziałek TVP 120:30

Tartuffe

Spektakl w reżyserii Tadeusza Kabicza przenosi słynną sztukę Molière’a do współczesności. Zachowano język oraz fabułę oryginału (w świetnym tłumaczeniu Jerzego Radziwiłowicza). Powstała nowoczesna, estetycznie wyrefinowana komedia, która nie tylko bawi, ale także trzyma widza w napięciu. Centralnym problemem jest tu nie tylko religijna hipokryzja, lecz przede wszystkim kryzys rodziny oraz destrukcyjna siła pieniądza, który współcześnie często staje się najwyższą wartością. Kategorie, takie jak praca, sukces i majątek, zastępują idee pobożności. Spektakl portretuje rodzinę w głębokim kryzysie – emocjonalnym, komunikacyjnym, egzystencjalnym. Na scenie plejada gwiazd – w główną

rolę wcielił się Bartosz Bielenia znany widzom z „Bożego ciała” Jana Komasy, a także licznych spektakli Nowego Teatru w Warszawie. W spektaklu zobaczymy także Piotra Adamczyka, Magdalenę Cielecką, Oskara Jarzombka, Dominikę Kluźniak, Andrzeja Konopkę, Elżę Rycembel oraz Grażynę Szapołowską.

FILM BIOGRAFICZNY SOBOTA TVP KULTURA 20:00

Stan i Ollie

Stan Laurel i Oliver Hardy byli ikonami komedii złotej ery Hollywoodu, stworzyli bodaj najsłynniejszy duet w historii kina. Film rozpoczyna się prologiem osadzonym w 1937 roku, u szczytu popularności duetu, aby następnie skupić się na schyłkowym etapie kariery, kiedy Stan Laurel (Steve Coogan) i Oliver Hardy (John C. Reilly) wyruszają w trasę koncertową po brytyjskich salach koncertowych w 1953 roku. Trasa rozpoczyna się w małych teatrach z niewielką publicznością. Aktorzy muszą zmierzyć się z wieloma upokorzeniami, godząc się z faktem, że nie są już przyjmowani jak wielkie gwiazdy. Stan stara się zachować pozory, walcząc o finansowanie kolejnego filmu. Wyczerpująca praca i podróż wyzwała negatywne emocje. Równocześnie trasa ta jest dla nich okazją, aby uświadomić sobie, jak bardzo mogą na sobie nawzajem polegać. Film jest dziełem reżysera Jona S. Bairda i scenarzysty Jeffa Pope’a. Obraz spotkał się z ciepłym przyjęciem krytyków, a jego największą atrakcją są dwie gwiazdy i ich uderzające podobieństwo do granych przez siebie postaci: Steve Coogan jako Stan Laurel i John C. Reilly jako Oliver Hardy. John C. Reilly zdobył za swoją kreację nominację do Złotego Globu.

PONIEDZIAŁEK 15 Września

TVP 1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Studio Raban
8.00 Serwis Info
8.20 Zaraz wracam (6)
9.00 Ranczo (88)
10.00 Komisarz Alex (65)
11.05 Ojciec Mateusz (365)
12.00 Serwis Info
12.10 Agrobiznes, Agropogoda
12.35 Magazyn rolniczy
13.00 (L) Lekkoatletyka: Mistrzostwa Świata w Tokio: 3. dzień – sesja popularnościowa
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (687) – serial obyczaj. Turcja
17.00 Teleexpress
17.30 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny
18.10 Klan (4553)
18.45 Akacjaowa 38 (704) Antonito przyznaje się do kradzieży naszyjnika Rosiny. Komisarz Mendez grozi mu aresztowaniem, jeśli nie zwróci pieniędzy wszystkim, którzy kupili jego polisy.
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Teatr TV: Rodzice – spektakl Polska 2025 Reż. Michał Grzybowski, wyk. Monika Krzywkowska, Zuzanna Bernat, Tomasz Ziętek
21.30 Postscriptum: Rodzice
22.00 Kultura, Giedroyc i inni – film dok. Polska 2020
23.10 Balans bieli – magazyn
23.55 Orleńta. Grodno '39 – dramat *** wojenny Polska 2022 Reż. Krzysztof Łukaszewicz, wyk. Feliks Matecki, Jowita Budnik, Filip Gurtacz
1.50 Tulipanowa gorączka *** – film W. Bryt./USA 2017

TVP 2

5.30 M jak miłość (1591)
6.25 Rodzina (nie od) święta
6.55 Barwy szczęścia (3212) – serial obyczaj. Polska
7.30 Pytanie na śniadanie
11.50 Okrasa tamie przepisy
12.30 Koło fortuny – teleturniej
13.15 Miłość i nadzieja (278) – serial Turcja
14.05 Va banque – teleturniej
14.35 Na sygnale (740) – serial obyczaj. Polska
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (228) – telenowela
15.50 Przepis dnia – magazyn
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Miłość i nadzieja (279) Feraye nie pozwala Egemu powiedzieć Zeynep prawdy o ojcu. Siła mówi Kuzeyowi, że zawsze kochała Alpera. Nadiye dostaje alergii na farbę do włosów. Siła chce opuścić szpital. Gdy Hulya i Yildiz ukrywają laptop, Cavidan zamyka je w składziku.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3212) – serial Polska
19.55 Przepis dnia – magazyn
20.05 Barwy szczęścia (3213) – serial Polska
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1874) – serial Polska
21.55 Na sygnale (741) – serial obyczaj. Polska
22.25 Peakzy Blindery (9) – serial gangsterski W. Bryt.
23.35 W cieniu śmierci (3) – serial krym. Finlandia/Niemcy
0.35 Żywie Białoruś! – dramat *** Pol./Fr./Białoruś 2012

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy
6.00 Nowy dzień z Polsat News
8.30 Małanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska
9.30 48 h. Zaginieni (206) – serial krym. Polska
10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska
11.30 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska
15.15 (L) Siatkówka: Mistrzostwa Świata mężczyzn na Filipinach: 2. kolejka grupy B: Polska – Katar
17.30 Na ratunek 112 (1063)
18.00 Pierwsza miłość (4051) – serial Polska
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Niezniszczalni II – film sensacyjny *** USA/Niemcy/Chiny 2012 Reż. Simon West, wyk. Sylvester Stallone, Jason Statham, Jet Li Elitarna grupa najemników udaje się do Albanii na zlecenie agenta CIA. Na miejscu ekipa wpada w pułapkę zastawioną przez przemytnika broni, który zabija Billy’ego.
22.50 Miami Vice – film sensacyjny *** USA/Niemcy/Paragwaj/Urugwaj 2006 Reż. Michael Mann, wyk. Colin Farrell, Jamie Foxx, Li Gong
1.40 Sprawiedliwość ulicy *** – thriller USA 2007
3.50 Ewa gotuje
4.40 Disco gramy!

TVN

5.00 Kto was tak urządził? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cztery Smaki”, Libiąż **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje: Siedliszczce – Bistro 12 – reality show **13.55** Ukryta prawda (1466, 1699) – serial fabularno-dokumentalny Polska
16.10 The Floor – teleturniej
16.50 Szpital św. Anny (37) – serial obyczaj. Polska
17.55 Detektywi (217) – serial fabularno-dokumentalny
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.10 Doradca smaku
20.15 Na Wspólnej (4081) – serial Polska
20.55 The Floor – teleturniej
21.35 Bitwa o gości – reality show
22.45 Oszukać przeznaczenie III *** – horror USA/Niemcy 2006 Reż. James Wong, wyk. Ryan Merriman, Jesse Moss, Amanda Crew Bohaterka przepowiada tragiczny wypadek kolejkę górskiej w wesołym miasteczku. Jej przyjaciele, którzy tuż przed startem wycofali się z przejazdu, zaczynają ginąć w tajemniczych okolicznościach.
0.30 Co za tydzień – magazyn
1.15 Śpiąc od świateł (3)
2.30 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (16)
3.20 Uwaga! – magazyn
3.35 Zwykłe rzeczy – niezwykle wynalazki

TVN 7

6.25 Szkoła **8.20** Ukryta prawda **11.25** W-11 Wydział Śledczy **12.55** Detektywi **14.55** Szpital św. Anny (11) **15.55** Sąd rodzinny **16.55** Zapisane w gwiazdach **17.55** Opowieści małżeńskie **19.00** Ukryta prawda **20.00** Hotel Paradise – real tv **21.05** *** Ocaleni – film sens. Tajland./Ir. 2019, reż. Tom Waller, wyk. Jim Warny, James Edward Holley **23.20** *** Polowanie na druhny – komedia rom. USA 2005, reż. David Dobkin, wyk. Owen Wilson, Vince Vaughn **1.55** Mówię Wam **2.50** Historie o duchach **3.35** Osadzone. Blok F
10.05 *** Krótki dzień pracy – dramat Polska 1981 **11.35** *** Riffi po sześćdziesiątce – kom. Polska 1989 **13.10** Wielcy mistrzowie malarstwa **14.15** Tamte lata, tamte dni **14.50** Agatha Christie: w stulecie Herkulesa Poirota i Miss Marple **16.05** *** Hania – melodr. Polska 1984 **17.45** Chłopi (3) **18.55** Oni wszyscy byli w Montreux **20.00** *** Ballada o białej krowie – dramat Iran/Fr. 2020 **21.55** 20 x 20 Lat TVP Kultura **22.30** *** Poczta z 1990

TV 4

8.55 Policjantki i policjanci (100, 101) **10.55** Na ratunek 112 **11.55** Trudne sprawy **14.55** Ktoś tu kłamie? **16.55** Policjantki i policjanci (1315) **18.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show **19.00** Policjantki i policjanci (1316) – serial Polska **20.00** Uroczysko (165) – serial krym. Polska **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (944) – serial krym. Polska **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (61) – serial krym. Polska **22.40** *** Niewidzialny wróg – thriller W. Bryt./Kan. 2015, reż. Gavin Hood, wyk. Aaron Paul **0.45** Love Island. Wyspa miłości
11.30 Warto być ojcem **11.45** Muzyczne chwile **12.20** Katowienie praskie **13.30** Msza święta **14.30** Baron Feliks Konopka – życie i twórczość **15.20** Bogu się podobać **16.10** Sanktuarium polskie **16.30** Porady bonifratrów **17.00** Świadkowie **17.30** Moja parafia **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Poznajemy Polskę **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacja **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Z wędka... **22.30** Dzieci Andersa – Powrót do Afryki
6.00 Policjanci z Miami (10, 11) **8.00** Kobra – oddział specjalny (7, 8) **10.00** Zaklinaczka duchów (37) **10.55** Zbuntowany anioł (87, 88) **12.50** Zaklinaczka duchów (38) **13.50** Lombard. Życie pod zastaw (560, 561) **15.50** Ranczo (104, 105) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (903, 904) – serial obyczaj. Polska **20.00** *** W odwecie za śmierć – thriller USA 2010 **22.00** *** Liberator 2 – film sens. USA 1995 **23.55** *** 21 mostów – film sens. USA/Chiny 2019

WTOREK 16 Września

TVP 1	DVB T
5.50 Akacyjowa 38 (692) 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Kościół z bliska 8.00 Serwis Info 8.20 Zaraz wracam (7) 9.00 Ranczo (89) 10.00 Komisarz Alex (66) 11.00 Ojciec Mateusz (366) – serial krym. Polska 2022 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.35 Magazyn rolniczy 13.00 (L) Lekkoatletyka: MŚ w Tokio: 4. dzień	
15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (688) 17.00 Teleexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4554) Miłosz rozmyśla o wczorajszej rozmowie z Magdą. Nie przypominaj sobie, aby kiedykolwiek łączyła ich głębsza relacja. Brajan jest pewny, że uda mu się namówić szefową, żeby go awansowała.	
18.45 Akacyjowa 38 (705) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Zaraz wracam (8) – serial obyczaj. Polska 21.10 Księżę i ja 3: Królewski ★ miesiąc miodowy – komedia romantyczna USA 2008 Reż. Catherine Cyran, wyk. Kam Heskin, Chris Geere 22.50 Magazyn Ekspresu Reporterów 23.55 Chinatown – dramat kryminalny USA 1974 Reż. Roman Polański, wyk. Jack Nicholson, Faye Dunaway, John Huston 2.15 Filip – dramat wojenny Pol-ska 2022	

★★★★ koniecznie ★★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

ŚRODA 17 Września

TVP 1	DVB T
7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Rodzina (nie od) święta 8.00 Serwis Info 8.20 Zaraz wracam (8) 9.00 Ranczo (90) 10.00 Komisarz Alex (67) – serial krym. Polska 2014 11.00 Ojciec Mateusz (367) 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.40 Rok w ogrodzie extra 13.00 (L) Lekkoatletyka: Mistrzostwa Świata w Tokio: 5. dzień	
15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (689) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Teleexpress 17.30 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny 18.10 Klan (4555) 18.45 Akacyjowa 38 (706) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Zaraz wracam (9) Nad Polskim Polem zbierają się czarne chmury. Reportaż Anny kompromituje urząd wójta, który mimo bólu stawia się na spotkaniu z radnymi. Maria zostaje aresztowana za napasą na ojca. 21.10 Azy! – film biograf. USA/W. ★★★★ Bryt./Czechy 2017 Reż. Niki Caro, wyk. Jessica Chastain, Johan Heldenbergh, Daniel Brühl 23.25 Rocky 3 – film sensacyjny ★★★ USA 1982 Reż. Sylvester Stallone, wyk. Sylvester Stallone, Talia Shire, Burt Young 1.15 Księżę i ja 3: Królewski ★ miesiąc miodowy – komedia romantyczna USA 2008	

★★★★ koniecznie ★★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

Polsat	DVB T
5.25 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Malanowski i Partnerzy 9.30 48 h. Zaginieni (207) – serial krym. Polska 10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny 11.35 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 14.40 Dlaczego ja? (1465) – serial fabularno-dokumentalny Polska	
15.20 Wydarzenia flesz 15.50 Wydarzenia 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1064) 17.00 Gliniarze (1099) Policjanci zajmują się sprawą napasą na prawniczkę. Kobieta otrzymała anonim o treści „Patrzę na ciebie”. Śledczy starają się odkryć, czy napastnik to jeden z jej niezadowolonych klientów. 18.00 Pierwsza miłość (4052) Kaja stara się uwieść Alana i spędza u niego noc. Po odrzuceniu Grażyna topi smutki w alkoholu. Kiedy plan zemsty Reterskiej nie wypala, kobieta wpada w szal i nie słucha już rad prywatnego detektywa. 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionerzy – teleturniej 20.30 Ninja vs Ninja – show 22.40 Sisu – film wojenny Finlandia/W. Bryt./USA 2022 Reż. Jalmari Helander, wyk. Jorma Tommila, Aksel Hennie, Jack Doolan 0.35 Drakula – historia nieznaną – film akcji USA/W. Bryt./Irlandia/Japonia 2014	

TVN	DVB T
5.00 Kto was tak urządził? 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Floriańska”, Szczyrk 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Polski Nie-Rząd”, Sosnowiec – reality show 13.55 Ukryta prawda (1467, 1700) – serial fabularno-dokumentalny	
16.10 The Floor – teleturniej 16.50 Szpital św. Anny (38) – serial obyczaj. Polska 17.55 Detektywi (218) W fundacji pomagającej dzieciom z trudnych rodzin została napadnięta wolontariuszka. Jej matka prosi detektywów o znalezienie sprawcy ataku. 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4082) Dex budzi się w łóżku z... doktor Górska! Skrupowany sytuacją wyznaje, że niewiele pamięta – Lidia zapewnia go, że świetnie się bawili. Zapowiada jednak, że w szpitalu pozostają w relacjach służbowych. 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 Ślub od pierwszego wejrzenia – real tv 22.40 Kuba Wojewódzki – talk show 23.45 Supervizjer – magazyn 0.20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17) 1.25 Bill Cosby: kulisy skandalu – film dokumentalny 2.25 Szpital (948)	

TVN 7	DVB T
6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (12) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Zapisane w gwiazdach 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 20.00 Hotel Paradise – real tv 21.05 ★★★★ Zabójcza broń II – film sens. USA 1989, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover 23.30 Anatomia piękna – serial dok. Polska 0.35 ★★★★ World War Z – horror USA/W. Bryt./Malta 2013, reż. Marc Forster, wyk. Brad Pitt	

TV 4	DVB T
7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (102, 103) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1316) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1317) 20.00 Uroczysko (166) – serial krym. Polska 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (945) – serial krym. Polska 21.30 Sprawiedliwi. Trójmiasto (62) – serial krym. Polska 22.40 ★★★★ Niezłomny – dramat USA/Jap. 2014 1.20 Love Island. Wyspa miłości	

TVP Kultura	DVB T
8.20 Wydarzenie aktualne 9.00 Chłopi (3) 10.05 ★★★ Hania – melodr. Polska 1984 11.45 Gregory Porter: bądź wierny swej muzyce 13.25 Studio Kultura – niedziela z... 14.25 ★★ Patrząc pod słońce – dr. Polska 1971 15.20 Powagaqtsi 17.10 Chłopi (4) 18.15 20 x 20 Lat TVP Kultura 18.50 Pan Olbrychski – film dok. 20.00 Teatr TV: Dziś kaczka – spektakl Polska 1976, reż. Jan Świderski, wyk. Wojciech Pszoniak 22.15 ★★★★ Pół żartem, pół serio – komedia USA 1959 0.30 20 x 20 Lat TVP Kultura	

TV Trwam	DVB T
13.30 Msza święta 14.30 Studzy Boga i człowieka. Aniołowie 15.00 Oto jestem 15.15 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis... 16.10 Jestem mamą 16.25 Przyroda w obiektywie 16.40 Zdrowie z Bożej apteki 17.10 Prosto o gospodarce 17.30 Burza w okręgu krakowskim 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Każdy maluch to potrafi 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Święty Grzegorz Wielki	

TVP Sport	DVB T
8.35 Piłka nożna: Wieczysta Kraków – FKS Stal Mielec 10.40 Magazyn Betclic 1. Ligi 11.00 Siatkówka plażowa: VW Beach Pro Tour Futures w Warszawie 12.05 Studio 12.30 (L) Lekkoatletyka: MŚ w Tokio 15.55 Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: Czarni Sosnowiec – Lech UAM Poznań 18.00 Futbol totalny 19.15 Reportaż 19.55 Lekkoatletyka: MŚ w Tokio 22.00 Sportowy wieczór 22.45 Żużel: GP Danii w Vojens: Finał – 10. runda 0.50 Boks: Golden Team Nowy Sącz – Imperium Boxing Wałbrzych	

(DVB T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

Polsat	DVB T
5.25 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Malanowski i Partnerzy 9.35 48 h. Zaginieni (208) – serial krym. Polska 2023 10.35 Trudne sprawy 11.45 (L) Siatkówka: Mistrzostwa Świata mężczyzn na Filipinach: 3. kolejka grupy B: Polska – Holandia 14.40 Dlaczego ja? (1466) – serial fabularno-dokumentalny Polska	
15.25 Wydarzenia flesz 15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1065) Łukasz, strażnik więzienny, odnawia kontakt ze swoją byłą dziewczyną. Wkrótce zamieszkują razem. Niedługo później Łukasz spotyka byłego więźnia, który mu grozi. 17.00 Gliniarze (1100) Policja zajmuje się sprawą śmierci muzyka, który był świadkiem pobicia dilerów narkotyków. Trop prowadzi do kogoś innego, a motywy wydają się inne, niż zakładano. 18.00 Pierwsza miłość (4053) – serial Polska 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionerzy – teleturniej 20.30 Kabaret K2. Jedziemy po bandzie – program rozrywkowy 22.00 Dzika noc – thriller USA/ ★★★ Kanada/Japonia 2022 Reż. Tommy Wirkola, wyk. David Harbour, John Leguizamo 0.20 Zamiana ciała ★★★ – komedia USA 2011	

TVN	DVB T
5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Baku”, Toruń – reality show Polska 2021 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Krzeszyce – Pizzeria Davioli/Bar Wurst – reality show 13.55 Ukryta prawda (1468, 1701) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023	

16.10 The Floor – teleturniej 16.50 Szpital św. Anny (39) – serial obyczaj. Polska 17.55 Detektywi (219) Żona byłego korespondenta wojennego znajduje w lesie męża z zakrwawionym dziecięcym karabinem. Kobieta prosi detektywów, aby wyjaśnili, co się wydarzyło. Drawicz natrafia w lesie na legitymację szkolną 10-letniego syna sąsiadów Klientki.	
19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku: Hachis Parmentier – francuska zapiekanka ziemniaczana 20.15 Na Wspólnej (4083) – serial Polska 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 Top Model – reality show 23.15 Teściowie ★★★★ – komedia Polska 2021 Reż. Jakub Michałczuk, wyk. Marcin Dorociński, Maja Ostaszewska, Izabela Kuna Po odwołaniu ślubu rodzice panna młodej i panny młodej są w szoku. Na „weselu” uprzejme uśmiechy zamieniają się w publiczne pranie brudów...	

6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (13) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Zapisane w gwiazdach 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 20.00 Hotel Paradise 21.05 ★★★ Magnezja – dramat Polska 2020, reż. Maciej Bochniak, wyk. Dawid Ogrodnik, Mateusz Kościukiewicz 23.35 ★★★★ Kac Vegas – komedia USA/ Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms 1.55 Hotel Paradise 2.50 Historie o duchach 3.45 Usterka	
--	--

TVP Kultura	DVB T
9.00 Chłopi (4) 10.05 Powagaqtsi 11.55 Pan Olbrychski 13.05 Ktorędy po sztukę 13.25 ★★★★ Siekierozada – film Polska 1985 15.00 ★★★★ Cwał – komedia Polska 1996 17.00 Chłopi (5) 18.05 Wstęp wolny 18.30 Informacje kulturalne 18.50 Reżyserzy: John Ford 19.40 Mysterium Tremendum – program religijny 20.00 Wstęp do filmu 20.05 ★★★ Obywatel Jones – thriller Polska/Ukr./W. Bryt. 2019, reż. Agnieszka Holland, wyk. James Norton 22.15 Profesor T. (8) 23.15 Studio Kultura – niedziela z...	

5.30 Telezakupy TV Okazje 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (104, 105) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1317) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1318) 20.00 Uroczysko (167) 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (946) 21.30 Sprawiedliwi. Trójmiasto (63) – serial krym. Polska 22.40 ★★★★ Tożsamość Bourne'a – thriller USA/Niemcy/Czechy 2002	
--	--

TVP Sport	DVB T
8.10 Piłka nożna: Widzew Łódź – Arka Gdynia 10.15 Gol 11.40 Studio 12.05 (L) Lekkoatletyka: MŚ w Tokio 15.55 Kolarstwo: ORLEN Lang Team Race w Bytowie 16.20 Pełnosprawni 16.50 (L) Tenis stołowy: Ekstraklasa kobiet: 1. kolejka: KTS Enea Siarkopol Tamobrzeg – PGE Fibrain AZS Politechnika Rzeszów 19.55 Lekkoatletyka: MŚ w Tokio: 5. dzień 22.00 Sportowy wieczór 22.45 Żużel: TAURON Indywidualne Mistrzostwa Europy w Güstrowie 0.50 Rzutki: Poland Darts Masters	

TV Puls	DVB T
6.00 Policjanci z Miami (12, 13) 8.00 Kobra – oddział specjalny (9, 10) 10.00 Zaklinaczka duchów (39) 10.55 Zbuntowany anioł (91, 92) 12.50 Zaklinaczka duchów (40) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (564, 565) 15.50 Ranczo (106, 107) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (905, 906) – serial Polska 20.00 ★★ Detektyw Knight: Dzień Niepodległości – film sens. USA 2023 21.55 ★★ Minuta po śmierci – thriller USA 2022 23.30 ★★★ Alex Cross – thriller USA/Fr. 2012	

(DVB T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

CZWARTEK 18 Września

DVB-T TVP1 6.10 Akacyjowa 38 (694) 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 To jest temat na reportaż 8.00 Serwis Info 8.20 Zaraz wracam (9) 9.00 Ranczo (91) 10.00 Komisarz Alex (68) 11.00 Ojciec Mateusz (368) – serial krym. Polska 2022 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.40 Magazyn rolniczy 13.00 (L) Lekkoatletyka: MŚ w Tokio: 6. dzień 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (690) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Teleexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4556) 18.45 Akacyjowa 38 (707) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Zaraz wracam (10) W dniu decydującej sesji rady gminy wójt jest w ogniu krytyki, a Walczak chłodno informuje Marię, że stała się politycznym obciążeniem. Obrady kończą się klęską. Triumfują Wiktor i Sałaciński. 21.10 Ojciec Mateusz (428) Podczas wichury ginie męczczyzna uderzony konarem. Po jego pogrzebie do matki zgłasza się pośrednik ubezpieczeniowy, który proponuje pozyskanie rekompensaty finansowej od odpowiednich instytucji. 22.10 Sprawa dla reportera 23.10 Jak zarobić na Etiopii – film dokumentalny Etiopia/W. Bryt./USA 2025 0.20 Profilerka Jastrzę (2)	DVB-T TVP 2 5.30 M jak miłość (1594) 6.25 Operacja zdrowie – magazyn 6.55 Barwy szczęścia (3215) 7.30 Pytanie na śniadanie – magazyn 11.45 Podróż po jeden uśmiech 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (281) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej Polska 2025 14.35 Na sygnale (743) – serial obyczaj. Polska 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (231) – telenowela Hiszpania 15.50 Przepis dnia – magazyn 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (282) Siła usiłuje ukryć swój smutek i żal. Kuzey nakłania ją, by wyznała, co pamięta. Ege chce położyć kres nienawiści Melis do Zeynep. Ege zmienia podejście do Melis. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu – teleturniej 19.25 Barwy szczęścia (3215) – serial Polska 19.55 Przepis dnia – magazyn 20.05 Barwy szczęścia (3216) – serial Polska 20.45 Berlin Ku'damm 56 (3) – serial obyczaj. Niemcy 21.55 Na sygnale (744) – serial obyczaj. Polska 22.25 Peaky Blinders (12) – serial gangsterski W. Bryt. 23.35 Nie mów nikomu – thriller **** Francja/W. Bryt. 2006 Reż. Guillaume Canet, wyk. François Cluzet 1.55 Śmiertelne sekrety (5)	DVB-T Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Malanowski i Partnerzy 9.30 48 h. Zaginieni (209) – serial krym. Polska10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny 11.30 Gliniarze (281) – serial obyczaj. Turcja 14.40 Dlaczego ja? (1467) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025 15.50 Wydarzenia 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1066) 17.00 Gliniarze (1101) Śledczy zajmują się sprawą zabójstwa byłego antyterrorysty, który odkrył dowody na przestępstwo seksualne. Podejrzenia padają na jego współpracownika. 18.00 Pierwsza miłość (4054) – serial Polska 18.50 Wydarzenia 19.20 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionerzy – teleturniej 20.30 Nasz nowy dom Kilka lat temu pan Ryszard i jego partnerka, Halina, rozpoczęli budowę domu dla siebie i swoich dzieci. U pani Haliny zdiagnozowano złośliwy nowotwór i wkrótce kobieta zmarła. Edukacja i leczenie dzieci stały się priorytetami, a budowa domu stała w miejscu. 21.40 Przyciąłki (304) – serial obyczaj. Polska 22.55 Sekstaśma *** – komedia USA 2014 Reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Jason Segel, Rob Corddry	DVB-T TVN 5.40 Uwaga! – magazyn 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: Bistro „Neptun”, Gdynia – reality show 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Białystok – Zielony Nosorożec – reality show Polska 2022 13.55 Ukryta prawda (1469, 1702) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023 16.10 The Floor – teleturniej 16.50 Szpital św. Anny (40) – serial obyczaj. Polska 17.55 Detektywi (220) – serial fabularno-dokumentalny 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4084) – serial Polska 20.55 The Floor – teleturniej 21.35 Kuchenne rewolucje: Lublin – Pizzalover – reality show 22.45 Na twoim miejscu **** – komedia Polska 2023 Reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Oliwier Grzegorzewski Rozwodzący się małżonkowie budzą się pewnego dnia i odkrywają, że zamienili się ciałami, a to pozwala im na zmianę perspektywy. 0.50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (16, 17) – serial krym. USA/Kanada 2.40 Ślepnąc od świateł (3) 3.45 Uwaga! – magazyn 4.00 Łowcy staroci 4.50 Kto was tak urządził?	DVB-T TVN 7 6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (14) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Zapisane w gwiazdach 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 Hotel Paradise – real tv 21.05 **** Jestem na tak – komedia rom. USA/W. Bryt. 2008, reż. Peyton Reed, wyk. Jim Carrey, Zooey Deschanel 23.20 **** Dzień Matki – komediodramat USA 2016, reż. Garry Marshall, wyk. Jennifer Aniston, Julia Roberts, Kate Hudson 1.50 Hotel Paradise 2.45 Historie o duchach	DVB-T TV 4 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (106, 107) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1318) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show 19.00 Policjantki i policjanci (1319) – serial obyczaj. Polska 20.00 Uroczysko (168) – serial krym. Polska 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (947) – serial krym. Polska 21.30 Sprawiedliwi. Trójmiasto (64) – serial krym. Polska 22.40 **** Pamięć absolutna – film sf USA/ Meksyk 1990, reż. Paul Verhoeven
DVB-T TVP Kultura 10.05 **** Siekierzeza – film Polska 1985 11.35 Reżyserzy 12.50 Kolekcja 13.05 Informacje kulturalne 13.45 **** Chłopiec na galopującym koniu – film Polska 2006 15.10 **** Galimatias, czyli kogel-mogel II – komedia Polska 1988 17.00 Chłopi (6) 18.05 Wydarzenie aktualne 18.35 Wstęp wolny 18.55 Sophia Loren. Portret gwiazdy 20.05 **** Małżeństwo po włosku – komedia rom. Wł./Fr. 1964 22.00 Wstęp do filmu 22.05 **** Obywatel Jones – thriller Polska/Ukr./W. Bryt. 2019	DVB-T TV Trwam 12.20 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy 13.05 Mateczniki polskości 13.30 Msza święta 14.35 Naszym powołaniem jest świętość 15.00 Po stronie prawdy 15.15 Oświadczenie Fundacji Lux Veritatis... 16.10 Z wędką nad wodę... 16.35 Sól Ziemi 17.30 Odpowiedzialni za Kościół 18.15 Rozmowy niedokończzone 19.30 Każdą malucha to potrafi 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Głos serca (122)	DVB-T TV Puls 6.00 Policjanci z Miami (13, 14) 8.00 Kobra – oddział specjalny (10, 11) 10.00 Zaklinaczka duchów (40) 10.55 Zbuntowany anioł (93, 94) 12.50 Zaklinaczka duchów (41) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (566, 567) 15.50 Ranczo (107, 108) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (906, 907) – serial obyczaj. Polska 20.00 **** Taxi II – komedia sens. Fr. 2000 21.50 **** Planeta singli III – komedia rom. Polska 2019 23.45 **** Nic do ocienienia – komedia Fr./Belg. 2010			

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PIĄTEK 19 Września

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Agape blisko Ciebie 8.00 Serwis Info 8.20 Okrasa łamie przepisy 9.00 Ranczo (92) 10.00 Komisarz Alex (69) – serial krym. Polska 2014 11.00 Ojciec Mateusz (369) 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.40 Magazyn rolniczy 13.00 (L) Lekkoatletyka: Mistrzostwa Świata w Tokio: 7. dzień 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (691) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Teleexpress 17.30 Jaka to melodia? 18.10 Klan (4557) Czesia martwi się, że Darek może podjąć złą decyzję w sprawie oferty złożonej przez sąsiadkę. Maja Florczak wyrażnie kokietuje Piotra Rafałskiego. Miłosz poznaje wyniki testu na ojcostwo. 18.45 Akacyjowa 38 (708) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Zaraz wracam (11) Kilka dni po drugoczącej diagnozie wójt znika. W urzędzie narasta chaos. Konflikt między Walczakiem a Marią paraliżuje pracę. 21.05 Komisarz Alex (294) – serial krym.Polska 22.05 Sekielski wieczorową porą 23.05 Wielki Szu – film sensacyjny **** Polska 1983 Reż. Sylwester Chęciński, wyk. Jan Nowicki, Andrzej Pieczyński, Karol Strasburger 1.00 Drelich (1) – serial Polska	DVB-T TVP 2 5.30 M jak miłość (1595) – serial Polska 6.25 Anna Dymna – spotkam się 6.55 Barwy szczęścia (3216) – serial Polska 2025 7.30 Pytanie na śniadanie – magazyn 12.25 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (281) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (744) – serial obyczaj. Polska 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (232) – telenowela 15.50 Przepis dnia – magazyn 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (282) Siła usiłuje ukryć smutek. Kuzey nakłania ją, by powiedziała, co pamięta. Ege chce pogodzić Melis i Zeynep. Cavidan podejrzewa, że Siła udaje stratę pamięci. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3216) 19.55 Przepis dnia – magazyn 20.05 Barwy szczęścia (3217) Błażej ma problemy z równowagą, ale próbuje je ignorować. Dostaje podwyżkę i awans na zastępcę Łukasza. Ewa obawia się, że straciła przyjaźń Eweliny. Cezary martwi się o matkę. 20.45 Postaw na milion 21.45 Tak to leciało! – teleturniej 22.45 To jest grane 23.25 Goldfinger – film sensacyjny **** W. Bryt. 1964 Reż. Guy Hamilton, wyk. Sean Connery, Gert Fröbe 1.30 Morderstwa w Bayeux *** – film krym. Francja 2023	DVB-T Polsat 6.00 Nowy dzień z Polsat News – magazyn 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.30 Gliniarze: Jazda bez trzymanki/ Transakcja/ Pamiątka z wyprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska, wyk. Arkadiusz Krygier, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz 14.40 Dlaczego ja? (1468) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2025 15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1067) 17.00 Gliniarze (1102) 18.00 Pierwsza miłość (4055) Artur chce, aby Karol zwolnił Berenikę z powodu ich konfliktu. Wyczyn Alana przynosi mu sławę w Internecie i przychyłność Igi. Filip chce nagrać coś podobnego, by pomóc chorej Angelice. 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Twoja twarz brzmi znajomo – program rozrywkowy 22.05 Krew (9) Patryk męczy się psychicznie z dylematem, czy pomóc w kradzieży konia, czy też pozostać lojalnym wobec Zawadzkich. Komisarz Kania naciska Alicję w kwestii współpracy. 23.05 Hansel i Gretel: Łowcy *** czarownic – film akcji USA/Niemcy 2013 Reż. Tommy Wirkola, wyk. Jeremy Renner, Gemma Arterton, Famke Janssen 1.00 Legenda Herkulesa – film *** USA/Bulgaria/Niemcy 2014	DVB-T TVN 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Wilcza 8”, Brzeg Dolny 7.45 Dzień Dobry TVN 11.40 Kuchenne rewolucje: Tarnów – Pizzeria Bujani – reality show Polska 2022 13.55 The Floor – teleturniej 14.35 Ukryta prawda (1470, 1703) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2023 16.50 Szpital św. Anny (41) W domu Żyty trwają przygotowania do wesela, jeżdżącą się goście oraz pochmurni państwo młodzi. Zosia ma wątpliwości w kwestii ślubu, Żyta przeprowadza z nią poważną rozmowę. 17.55 Detektywi (221) – serial fabularno-dokumentalny 19.00 Fakty 19.50 Uwaga! – magazyn 20.00 John Wick 2 **** – thriller USA/Hongkong/Włochy/Kanada 2017 Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Riccardo Scamarcio, Ian McShane Legendamy zabójca John Wick ledwo rozprawił się z rosyjską mafią, znów musi zrezygnować z życia na emeryturze. Jego dawny wspólnik, mafioso, potrzebuje pomocy w walce z organizacją włoskich zabójców. 22.45 Ciche miejsce 2 **** – horror USA 2020 Reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski, Cillian Murphy 0.45 Kuba Wojewódzki 1.45 Kuchenne rewolucje 2.50 Bill Cosby: kulisy skandalu	DVB-T TVN 7 6.25 Szkoła 8.20 Ukryta prawda 11.25 W-11 Wydział Śledczy 12.55 Detektywi 14.55 Szpital św. Anny (15) 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Zapisane w gwiazdach 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 **** Pamiętnik – dramat USA 2004, reż. Nick Cassavetes, wyk. Ryan Gosling, Rachel McAdams 22.40 Ślub od pierwszego wejrzenia 23.45 **** Dar – thriller USA/Australia/Chiny 2015, reż. Joel Edgerton, wyk. Jason Bateman, Rebecca Hall 2.05 Hotel Paradise 2.55 Historie o duchach 3.40 Osadzone. Blok F	DVB-T TV 4 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Policjantki i policjanci (108, 109) 10.55 Na ratunek 112 11.55 Trudne sprawy 14.55 Ktoś tu kłamie? 16.55 Policjantki i policjanci (1319) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show 19.00 Policjantki i policjanci (1320) 20.00 Gwiazdy kabaretu 22.15 **** Krucjata Bourne'a – thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon 0.25 STOP Drogówka 1.25 Hardkorowy lombard 2.55 Interwencja 3.05 Śmierć na 1000 sposobów
DVB-T TVP Kultura 8.45 Którędy po sztukę 9.00 Przez Atlantyk (3) 10.05 20 x 20 Lat TVP Kultura 10.30 Program studyjny 10.50 Beethoven: Symfonia No. 3 Eroica 12.00 Sophia Loren. Portret gwiazdy 13.25 **** Cyd – film przygod. USA/Wł. 1961 16.35 Godzina szczyrości 17.40 Największe przeboje 18.35 Kolekcja 19.00 Legendy opery 20.05 **** Dom dusz – dramat Niemcy/Dania/Portugalia/Fr./USA 1993 22.30 Którędy po sztukę 22.55 Wstęp do filmu 23.00 **** Małżeństwo po włosku – komedia rom. Wł./Fr. 1964	DVB-T TV Trwam 12.20 Głos serca (122) 13.05 Świat widziany sercem 13.30 Msza święta 14.30 Drzwi do lasu 15.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia 15.20 Mocni w wierze 16.10 Natura obiektywnie 16.40 Prosto o gospodarce 17.00 Mały Katyn – Obóz NKWD w Trzebusce 17.30 Geopolityka 18.15 Westerplatte młodych 19.00 Warto zauważyć... 19.30 Brat Franciszek 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju	DVB-T TV Puls 6.00 Policjanci z Miami (14, 15) 8.00 Kobra – oddział specjalny (11, 12) 10.00 Zaklinaczka duchów (41) 10.55 Zbuntowany anioł (95, 96) 12.50 Zaklinaczka duchów (42) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (568, 569) 15.50 Ranczo (108, 109) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (907, 908) 20.00 **** Mechanik: Prawo zemsty – film sens. USA 2011 21.55 **** Rambo III – film sens. USA 1988 23.50 **** W odwecie za śmierć – thriller USA 2010 2.00 Lombard. Życie pod zastaw			

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

SOBOTA 20 Września

DVB-T TVP 1 6.20 Balans bieli 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.40 Rok w ogrodzie 8.05 Rok w ogrodzie extra 8.20 Pełnosprawni – magazyn 8.55 Ranczo (93) – serial kom. Polska 2014 9.55 Komisarz Alex (70) 10.50 Ojciec Mateusz (428) 11.50 Rolnik szuka żony – reality show 12.55 (L) Lekkoatletyka: Mistrzostwa Świata w Tokio: 8. dzień – sesja popołudniowa 15.35 Okrasa łamie przepisy 16.05 Dziedzictwo (692) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Teleexpress 17.35 Pan Mama (25, 26) – serial kom. Polska 18.40 Jaka to melodia? Wystąpią Barbara Sępniak-Wilk, Daria Turowska-Makoś, Czesław Mozil. 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Pafilanka Jastrë (3) Julia podejrzewa, że senator Bury zabił jej matkę i jest tajemniczym „X” z pamiętnika. Gdy wchodzi do jego domu, znajduje ciało zastrzelonego polityka. 21.20 Strzępy – dramat obyczaj. ★★★★ Polska 2022 Reż. Beata Dżianowicz, wyk. Michał Żurawski, Grzegorz Przybył, Agnieszka Radzikowska 23.15 Bardzo poszukiwany ★★★★ Człowiek – thriller W. Bryt./USA/Niemcy 2014 Reż. Anton Corbijn, wyk. Philip Seymour Hoffman, Rachel McAdams, Robin Wright 1.25 Wielki Szu – film sensacyjny ★★★★★ Polska 1983

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NIEDZIELA 21 Września

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta w Krakowie Łą-giewnikach 8.00 Tydzień 8.25 Przed ekranem 8.40 Kariera Nikodema Dy-zmy (4) 9.50 Pan Mama (25, 26) 10.55 Komisarz Alex (294) 11.55 Między zie-mią a niebem i Anioł Pański 12.45 Poszukiwacze Nadziei 13.10 Kultowe wyspy Oceanu Indyjskiego: Malediwy 14.15 ★★★★ Trędowata – melodramat Polska 1976 16.05 Dziedzictwo (693) – serial obyczaj. Turcja 17.00 Teleexpress 17.35 Daję słowo. Maciej Orłoś 18.40 Jaka to melodia? W ramach akcji charytatywnej zagrają Wojciech Kępczyński, Robert Rozmus, Mateusz Borkowski. Temat przewodni: „Musical – fabryka talentów”. 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Drellich (2) Drelich, porwany przez ludzi Wójcika, zdołał uciec i próbuje ustalić, kto stoi za atakami oraz oskarżeniami o romans. W śledztwie wspierają go współpracownik Krach i młoda informatyczka Ada. 21.25 Rolnik szuka żony – reality show 22.30 Riwiera dla dwojga ★★★ – komedia Francja/W. Bryt./USA 2013 Reż. Joel Hopkins, wyk. Emma Thompson, Pierce Brosnan, Timothy Spall 0.15 Strzępy – dramat obyczaj. ★★★★ Polska 2022 2.05 Azyl – film biograf. USA/W. ★★★★ Bryt./Czechy 2017	DVB-T TVP 2 5.05 Barwy szczęścia (3217) 5.45 M jak miłość (1875) 6.45 Operacja zdrowie 7.30 Pytanie na śniadanie 11.00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – program edukacyjny 11.35 The Voice of Poland – program rozrywkowy 13.35 Comeback Stage – The Voice of Poland – show 14.00 Familiada – teleturniej 14.35 Koło fortuny – teleturniej 15.10 Szansa na sukces. Opole 2026: Raz, Dwa, Trzy 16.15 Tak to leciało! – teleturniej 17.15 Harry Wild (3) W pobliżu lokalnego pubu wyciągnięto z rzeki ciało. Harry jest pewna, że znała tego człowieka. Szybko dochodzi do wniosku, że doszło do mi-styfikacji. 18.20 Rodzinka.pl (294) – serial kom. Polska 19.05 Goldfinger – film sensacyjny ★★★★ W. Bryt. 1964 Reż. Guy Hamilton, wyk. Sean Connery, Gert Fröhe, Honor Blackman James Bond wykrywa spisek miliardera, który zamierza pod-porządkować sobie światową gospodarkę przez zawładnięcie amerykańskimi rezerwami złota z Fortu Knox. 21.05 Muzyka na dobry wieczór: Ania Rusowicz 22.15 Na noże – komedia ★★★★★ kryminalna USA 2019 Reż. Rian Johnson, wyk. Daniel Craig, Chris Evans, Michael Shannon 0.35 Mama Tina – film biograf. ★★★ W. Bryt./Wietnam 2014	DVB-T Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje – pro-gram reklamowy 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.05 Pada Shrek – film animowany USA 2007 11.45 ★★★★★ Kopciuszek – film familijny W. Bryt./USA/Dania/Kanada/Włochy 2015, reż. Kenneth Branagh 14.00 Twoja twarz brzmi znajomo – program rozrywko-wy Polska 2025 16.15 Nasz nowy dom 17.30 Awantura o kasę – teleturniej 18.50 Wydarzenia 19.30 Państwo w państwie – program publicystyczny 19.55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami – program rozrywkowy 22.50 Teściowie (52) Po powrocie z komendy Zenon dzieli się z Violetką obawami związanymi z ko-lumbijską mafią. Dorota przy-tępuje Romana na flirtowaniu z właścicielką wynajętego domu. 23.30 I że ci nie odpuszczę ★★★ – komedia romantyczna Mek-syk/USA 2018 Reż. Rob Greenberg, wyk. Eugenio Derbez, Anna Faris, Eva Longoria Kate zostaje zatrudniona do sprzątania jachtu należącego do playboya, który... nie zamie-rza zapłacić. Kiedy podczas im-prezy milioner wypada za burtę i traci pamięć, Kate postanawia wykorzystać szansę... 1.50 Sekstaśma ★★ – komedia USA 2014	DVB-T TVN 5.00 Kto was tak urządził? 5.30 Uwaga! – magazyn 5.45 Batwheels – serial anim. 5.55 Ukryta prawda – serial fabularno-dokumentalny 6.50 Bitwa o gości – reality show 7.45 Dzień Dobry TVN 12.00 Kobieta na krańcu świata: Urugwaj – zaklinacz-ka koni 13.10 Co za tydzień – ma-gazyn 13.50 Afryka Express – reality show Polska 2025 15.40 Za duży na bajki – komedia ★★★ Polska 2022 Reż. Kristoffer Rus, wyk. Maciej Karaś, Amelia Fijał-kowska, Patryk Siemek Bohaterowie walczą o uczest-nictwo w wielkim turnieju gamingowym. Na drodze do zwycięstwa pasja do gier komputerowych okazuje się nie mniej ważna niż siła przy-jaźni i miłości. 17.55 Pogromcy chaosu – program rozrywkowy 19.00 Fakty 19.45 MasterChef – show 21.25 Teściowie II ★★★ – komedia Polska 2023 Reż. Kalina Alabrudzińska, wyk. Maja Ostaszewska, Izabela Kuna, Adam Woronowicz 23.25 John Wick 2 ★★★★ – thriller USA/Hongkong/Wło-chy/Kanada 2017 Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Riccardo Sca-marcio, Ian McShane 2.00 Superwizjer 2.35 Szpital (954) 3.25 Uwaga! – magazyn 3.45 Zwykle rzeczy – niezwykle wynalazki	DVB-T TVN 7 6.05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie 7.00 New Looney Tunes 7.45 ★★★★ Bella i Sebastian II – film przygod. Fr. 2015 9.45 Pogromcy chaosu 10.50 Ukryta prawda 14.55 Detektywi 16.55 ★★★★★ Harry Potter i więzien Azkabanu – film przygod. W. Bryt./USA 2004 20.00 ★★★★★ Gladiator – dramat USA/W. Bryt. 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe 23.20 ★★★★ Ocaleni – film sens. Tajland./Irł. 2019, reż. Tom Wal-ler, wyk. Jim Wamy 1.35 ★★★★ Plan B – komedia rom. Polska 2018 3.05 Fachowcy 3.40 Osadzone. Blok F 4.05 Usterka	DVB-T TV 4 5.30 Telezakupy TV Okazje 6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show 6.55 The Americas 8.50 Galileo 10.50 Ewa gotuje 11.50 Uroczysko (145-148) 13.50 ★★★★ Gliniarz w przedszkolu – komedia sens. USA 1990 16.20 ★★ Brice 3 – bo drugiego skasowałem – komedia Fr. 2016 18.20 ★★★ Holmes i Watson – komedia USA/Kan. 2018, reż. Etan Cohen, wyk. Will Ferrell, John C. Reilly 20.00 Sprawiedliwi. Trójmiasto (61-64) – serial krym. Polska 0.00 STOP Drogówka 1.00 The Americas 2.55 Interwencja 3.15 Gwiazdy kabaretu
DVB-T TVP Kultura 10.05 Wielcy mistrzowie malarstwa 11.10 Wstęp wolny 11.30 Przez Atlantyk (3) 12.40 Oni wszyscy byli w Montreux 13.40 Kłórdy po sztuce 14.00 W poszukiwaniu dobrego filmu 14.40 ★★★★★ Stan i Ollie – film biograf. W. Bryt./Kan./USA 2018 16.35 Dobry tytuł 17.15 Studio Kultura – Niedziela z... 18.05 ★★★★★ Chcę się żyć – dr. Pol. 2013 20.00 ★★★★★ Siedem lat w Tybecie – film USA/W. Bryt. 1997 22.30 Blur kontra Oasis, wojna o břitpop 23.40 Restart 0.15 Polskie Evergreeny. Ladies' Jazz Festival Gdynia 2024	DVB-T TV Trwam 10.40 Z niebem w sercu 12.00 Anioł Pań-ski z Ojcem Świętym 12.15 Papież Polak do rodaków 13.00 ★★★★ Zerwany kłos – film religijny Polska 2017 14.40 Cudowna Pani w bukowiskim obrazie 15.00 Wieś – to też Polska 16.10 Koncert życzeń 17.00 Natura et Homo 17.30 Sól Ziemi 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Moja katolicka rodzina 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 22.00 Mocni Jego mocą 22.30 Muzyczne chwile 22.45 Jak wygrać małżeństwo? 23.00 Jak my to widzimy...				
DVB-T TVP Sport 7.30 Piłka nożna: Betclitc 1. Liga: Multi1liga, Pogoń Siedlce – Śląsk Wrocław 9.35 To za-lczy 10.15 Studio 10.35 (L) Lekkoatletyka: MS w Tokio 16.20 Reportaż 17.00 Studio 17.25 (L) Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: 9. kolejka: Górnik Zabrze – Widzew Łódź 20.10 (L) Piłka nożna: Betclitc 1. Liga: 10. kolejka: ŁKS Łódź – Wieczysta Kraków 22.15 Sportowy wieczór 22.55 Żużel: TAURON Indywidualne ME – Złotą Piłba w Par-dubicach 1.00 Boks: KKB Rushh Kielce – Pomorzanie Boxing Team Toruń	DVB-T TV Puls 5.15 Dyżur 6.00 Taki jest świat – ma-gazyn 6.50 Kobra – oddział specjalny (11, 12) 8.50 Ranczo (109-113) 13.40 ★★★★★ Kuloodporni – film USA/Kan. 2003 15.40 ★★★★★ Hrabia Monte Christo – film USA/W. Bryt./Irł./Szwajc. 2002 18.25 ★★★★ Taxi II – komedia sens. Fr. 2000 20.00 ★★★★ Uprawdżona 3 – film sens. USA/Hispz./Fr. 2014 22.05 ★★★★ Jestem zemstą – film sens. USA 2016 23.55 ★★ Minuta po śmierci – thriller USA 2022 1.35 Dyżur 3.10 Taki jest świat				

★★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

IM BARDZIEJ KRZYWDZA, TYM MAJĄ WIEKSZĄ RADOŚĆ. DZIECI Z SZON PATROLU

Grupka nastolatków w odblaskowych kamizelkach z napisem Szon Patrol spaceruje po galerii handlowej. Wyłapuje dziewczyny, które mają głębokie dekolty, minispódniczki, megadługie paznokcie. Ekipa robi im zdjęcia i wrzuca do netu. Po to, żeby inni je hejtowali. Im więcej złych, obraźliwych, nękających, nienawistnych komentarzy, tym autorzy zdjęć bardziej zadowoleni...

Katarzyna Piojda

Po centrum handlowym spaceruje trzyosobowa grupa. Mają po naście lat. Zwracają uwagę - są w kamizelkach odblaskowych. Takich, jak ochroniarze czy strażnicy. Małoletnia ekipa uważa się za strażników, a konkretnie za strażników moralności. Tyle że na kamizelkach młodzieży widnieje napis „Szon Patrol”. Wakacyjna zabawa dzieci wymknęła się spod kontroli. Przeraza dorosłych.

Małolatki wyszukują wśród klientów galerii dziewczyny i młode kobiety, które, ich zdaniem, wyglądają wulgarnie. To znaczy: w ich ocenie mają za krótkie spódniczki albo zbyt głębokie dekolty czy rozcięcia na plecach. Wypatrują też dziewcząt, które mają zbyt długie sztuczne paznokcie, rzęsy jak firanki i napompowane usta (po zabiegu powiększenia). To dlatego, że drużyna patrolująca robi takim osobom zdjęcia. Z zaskoczenia i bez ich przyzwolenia. Niby za karę. Małolatki z Szon Patrolu wstawią je za chwilę na Instagram albo TikToka. A potem czekają, aż na dziewczyny z fotek wyłaje się hejt. Im więcej negatywnych komentarzy pod zdjęciem albo zrzutem ekranu, tym autorzy fotki bardziej zadowoleni. Chodzi o to, aby bohaterkom zdjęć sprawić przykrość.

Geneza

Słowo „szon” w młodzieżowym slangu oznacza prostytucję. Pochodzi ono od końcówki słowa „kur...szon”. Istnieje druga geneza słowa: „schön” po niemiecku znaczy „ładny”. Nastolatki spolszczyły nazwę, więc zapisują ją z „o” zamiast „ö” w środku. W ten sposób pokazują, że dziewczyna z fotki jest „ładna”, co ma znaczyć: antyładna.

„Jaka blachara!”, „Kijem bym nie tknął”, „Dawajka przyciongająca dwa jajka”, „Fuj, ale tapeciara”, „Ta to chyba dla hecy była stworzona”, „Usta jak pontony nie pozwolą ci zatonać”, „Nie przypatruj jej się zbliska, bo nie zaśniesz”,

„Znam cennik mojej sasiadki. Lachon nieziemski”, „Jak ktoś chentny na rozkosz, piszcie na priv, dam wam namiary na moją byłą. Nikomu nie oddmówi”. To kilka (pisownia oryginalna) z wielu komentarzy, jakie ukazują się pod zdjęciami. Chłopcy i młodzi mężczyźni na celowniku bywają rzadziej, chociaż i im się dostaje. „To jest babiarz, a to jest nr do niego... (tu numer telefonu do chłopaka ze zdjęcia - przyp. red.). „On żadnej nie przepuści” albo „Ma 21 lat i jeszcze za matkę wynosi śmieci” - tak brzmią niektóre z komentarzy.

Lokalne działania

Patrolowcy działają lokalnie. Zakładają internetowe grupy w dużych miastach, m.in. w Bydgoszczy i Toruniu, ale w mniejszych miejscowościach także się uaktywniają. Przykładowo: w Brzozie w powiecie bydgoskim, Ślesinie (pow. nakielski) i Dragaczu w pow. świeckim. Informacje docierają również do samych zainteresowanych, czyli dziewczyn, których fotki zostały opu-

blikowane. Tak dzieje się wtedy, kiedy już wiele osób zdążyło zobaczyć zdjęcia, a wśród nich jest ktoś, kto zna czy kojarzy dziewczynę. Jedne konta są zgłaszane i usuwane przez administratorów, ale w ich miejsce powstają kolejne. Monitorowanie treści jest skuteczne, jak walka z wiatrakami. Na TikToku zamieszczono już ponad 3 000 nagrań, w których nazwie występuje słowo „szon”. Niektóre z nich osiągnęły po kilkaset tysięcy wyświetleń w ciągu najwyższej dwóch miesięcy.

Mocny makijaż

Ktoś prosi na Instagramie: „Wysyłajcie ss profilów shoników”. Dla tych, co nie w temacie: „ss”, czyli „screenshot” oznacza zrzut ekranu. W kilka dni na jego koncie pojawiają się screeny profili prawie 80 osób, mających konta na tym portalu. Na wszystkich widać dziewczyny lub kobiety w wieku do około 30 lat, z mocnym makijażem, skąpo ubrane. Informacje, przedstawione w opisie każdego konta, idą

w świat. To znaczy: zdjęcia profilów, a więc z widocznymi opisami, są udostępniane w błyskawicznym tempie. Dziewczyny i kobiety, do których te konta należą, są wyśmiewane i obrażane, mieszan z błotem. Inni internauci szybko rozpoznają te dziewczęta. Wtedy znajdują kontakty do nich, chociażby na Messengerze na Facebooku. Witają je, no i obrażają.

Widmo kary

Rozpoznawanie sygnałów przemocy online dotyczy znajomości zagrożeń, ale i uważności na to, co pozornie błahe, tj. zmęczenie, drażliwość, spadek koncentracji, zaburzenia snu, unikanie kontaktu z rówieśnikami. Dzieci raczej nie dzielą się trudnymi doświadczeniami, bo nie chcą martwić dorosłych. Boją się, że zostaną ukarane poprzez odebranie telefonu albo ograniczenie dostępu do komputera, a to bardzo je zaboli. Rodzice muszą przyjąć rolę obserwatora i partnera, nie kontrolera.

Anna Surma, pedagog specjalny z Bydgoszczy, mówi o Szon Patrolu jako zjawisku nasilającym się, ale też o łamaniu prawa. - Publikowanie czyichś zdjęć bez zgody narusza prawo do prywatności i wizerunku, które podlega ochronie prawnej. Zgodnie z Kodeksem cywilnym oraz Ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych, każda osoba ma prawo decydować o rozpowszechnianiu swojego wizerunku. W przypadku naruszenia grożą konsekwencje prawne, w tym odpowiedzialność cywilna, a nawet karna, szczególnie, jeśli działaniu towarzyszy upokarzanie, nękanie czy zniesławianie.

Ofiary cyberprzemocy

Surma podkreśla, że hejt w internecie to poważny kłopot XXI wieku. - Każdy negatywny komentarz, obraźliwe zdjęcie czy drwina mogą głęboko zranić drugą osobę - wskazuje ekspertka. - Udowodniono, że ofiary cyberprzemocy często zmagają się z obniżoną samooceną, depresją, zaburze-

niami lękowymi, a w skrajnych przypadkach - podejmują próby samobójcze.

Anna Surma kontynuuje: - Zadaniem szkoły, rodziców i całego społeczeństwa jest reagowanie na takie sytuacje, uświadamianie młodzieży konsekwencji prawnych i psychologicznych oraz uczenie odpowiedzialności za swoje działania. Internet nie jest anonimowy. Każdy czyn w sieci może zostać ujawniony, zaś sprawca pociągnięty do odpowiedzialności.

Koniec świata

Pewien chłopak pisze: - Straciłem dziewczynę, która była dla mnie całym światem. Odeszła z powodu rzeczy, które działały przez konto Szon Patrol. Nigdy nie powinna była tego przechodzić. Nie zasłużyła na krzywdę. Internet może być miejscem śmiechu i zabawy, a czasem staje się bronią, która rani najmocniej. Niech każdy, kto to czyta, zatrzyma się na chwilę i pomyśli.

Osoby, potrzebujące pomocy, mogą korzystać siedem dni w tygodniu z całodobowego telefonu 800-70-22-22; to infolinia Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym. Na podobnej zasadzie działa Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka, tel. 800-12-12-12.

Szefostwo niektórych galerii handlowych organizuje specjalne spotkania. To w sprawie szon-patrolowców. Gdy prawdziwa ochrona obiektu zauważy młodocianych, samowolnych strażników, ma ich wypraszać z galerii. Jeśli małolatki będą stawiać opór, prawdziwi ochroniarze mają wezwać policję.

Dla przedsiębiorców Szon Patrol okazuje się pomysłem na biznes. Możesz zamówić przez internet kamizelkę z nadrukiem „Szon Patrol”. Kosztuje 59 zł plus 8,90 zł przesyłka. Za zwykłą odblaskową, bez napisu, zapłacisz 13 zł.

Ktoś pyta w komentarzu na stronie sklepu: „Dorabiacie się na czyjejś krzywdzie, tak?”. ©

Szon Patrol w akcji, czyli na „polowaniu” w galerii handlowej. Tutaj młoda brygada tropi dziewczyny, które - według nich - wyglądają wyzywająco. Rzekomą karą dla nich będzie zdjęcie, wrzucone do sieci. I lawina hejtu...

Te osoby mogą dostać darmowy glukometr i paski do pomiaru cukru z NFZ

Jeszcze kilka lat temu uważano, że cukrzyca typu 2 jest nieodwracalna. Obecnie wiadomo, że można doprowadzić do jej remisji poprzez zmniejszenie masy ciała.

Monika Górska
monika.gorska@polskapress.pl

Glukometr to prosty i szybki sposób na zmierzenie poziomu cukru we krwi w domu. Możesz otrzymać darmowy glukometr w aptece, a nawet u lekarza, ale musisz spełnić pewne warunki.

Glukometr to niewielkie, przenośne urządzenie medyczne, które służy do pomiaru stężenia glukozy (cukru) we krwi. Jest to podstawowe narzędzie diagnostyczne dla osób chorych na cukrzycę, które pozwala na bieżąco monitorować swój stan zdrowia i weryfikować skuteczność leczenia. Aby przeprowadzić szybkie badanie poziomu cukru we krwi w domu, należy nakłuć palec i zebrać kroplę krwi na pasek testowy umieszczony w glukometrze. Po chwili na ekranie urządzenia ukaże się wynik.

Bezpłatny glukometr z NFZ lub jego refundacja przysługuje przede wszystkim osobom ze zdiagnozowaną cukrzycą, a dokładniej: cukrzycą typu 1, cukrzycą typu 2, cukrzycą ciążową.

Darmowy glukometr można otrzymać w poradni diabetologicznej. Glukometr za darmo otrzymasz też w aptece. Lekarz może wypisać receptę na paski do glukometru oraz samo urządzenie. W takiej sytuacji, realizując receptę w aptece, zapłacisz tylko za paski, a glukometr otrzymasz za darmo. Pamiętaj jednak, że apteka może nie mieć od ręki konkretnego modelu przepisa-

nego przez lekarza, co może wymagać poszukiwań lub zamówienia urządzenia.

Dodatkowo warto wiedzieć, że NFZ refunduje również paski do glukometrów oraz inne wyroby medyczne dla diabetyków, takie jak systemy ciągłego monitorowania glikemii (sensory FreeStyle Libre czy Dexcom), pompy insulinowe czy zestawy infuzyjne, ale zasady i wysokość refundacji mogą się różnić w zależności od rodzaju cukrzycy, wieku pacjenta i intensywności insulinoterapii.

Kto ma prawo do refundacji pasków do glukometrów?

Chociaż glukometr za darmo może otrzymać każdy diabetyk przy zakupie pasków, to jednak zasady refundacji dotyczą właśnie pasków do glukometrów. Z tego powodu kryteria te są ściśle powiązane z rodzajem cukrzycy i modelem leczenia.

● Pacjenci z cukrzycą typu 1 to grupa, która ma najszerze prawa do refundacji wyrobów medycznych, ponieważ ich leczenie wymaga ciągłego i intensywnego monitorowania glikemii. Przysługuje im refundacja pasków, często w większej liczbie (np. do 100 sztuk miesięcznie). W praktyce, przy realizacji recepty na paski w aptece, glukometr jest często dołączany za darmo, jako element zestawu startowego. Ta grupa pacjentów ma też prawo do największej refundacji na systemy ciągłego monito-

rowania glikemii (CGM/FGM), czyli nowoczesne sensory, takie jak np. FreeStyle Libre. Dzieci od 4. do 18. roku życia i dorośli z cukrzycą typu 1 mają prawo do sensorów z dużym dofinansowaniem, co znacznie ułatwia im kontrolę choroby i poprawia jakość życia.

● W przypadku cukrzycy typu 2, zasady refundacji są bardziej restrykcyjne i zależą od modelu leczenia. Pacjenci z cukrzycą

typu 2, którzy są leczeni insuliną, mają prawo do refundacji pasków. Ilość refundowanych pasków jest zazwyczaj mniejsza (np. do 50 sztuk miesięcznie).

● Pacjenci, którzy nie stosują insuliny, nie mają prawa do refundacji pasków, a co za tym idzie, musieliby sami kupić glukometr i paski. Wyjątkiem są sytuacje, gdy lekarz uzna za niezbędne monitorowanie glikemii i wypisze receptę na paski na 100 proc. płatności (ale w takiej sytuacji glukometr również jest pełnopłatny).

● Refundacja na sensory do pomiaru cukrzycy jest dostępna wyłącznie dla pacjentów z cukrzycą typu 2, którzy stosują intensywną insulinoterapię (wymagającą minimum 3 wstrzyknięć insuliny dziennie).

● Natomiast kobiety w ciąży ze zdiagnozowaną cukrzycą ciążową mają prawo do refundacji zarówno pasków do glukometru, jak i nowoczesnych systemów monitorowania glikemii (FGM). Dzięki temu mogą precyzyjnie kontrolować poziom cukru, co jest kluczowe dla zdrowia matki i dziecka.

● Refundacja na paski i sensory przysługuje również pacjentom z innymi typami cukrzycy, którzy są leczeni intensywną insulinoterapią (np. cukrzyca typu LADA), a także osobom z rzadszymi schorzeniami, takimi jak wrodzony hiperinsulinizm czy glikogenoza. ©

WARTO WIEDZIEĆ

3 kroki, które trzeba zrobić, by uzyskać refundację na glukometr i paski:

1. Uzyskać diagnozę cukrzycy od lekarza.
2. Otrzymać od uprawnionego lekarza (najczęściej diabetologa lub lekarza rodzinnego) e-receptę na paski.
3. Zrealizować receptę w aptece, a przy tym dopłacić do możliwości otrzymania glukometru za darmo, co jest standardową praktyką.

Uwaga! Chociaż glukometry są dostępne bezpłatnie dla diabetyków, w przypadku stanu przedcukrzycowego zazwyczaj trzeba samodzielnie zakupić urządzenie.

REKLAMA

0011397655

Świdnica, 9.09.2025 r.

INFORMACJA WÓJT GMINY ŚWIDNICA

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń
Urzędu Gminy w Świdnicy, ul. Głowackiego 4,
„Wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży”

Przeznacza się do sprzedaży nieruchomości:

- udziały w wysokości 0,0792 w nieruchomości gruntowej zabudowanej, stanowiącej działkę nr 131 o powierzchni 0,13 ha, położoną w obrębie Lubachów, zgodnie z Zarządzeniem nr 116/2025 Wójta Gminy Świdnica z dnia 9 września 2025 roku.

Wykazy wywiesza się na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, tj. od dnia 15.09.2025 r. do dnia 6.10.2025 r. w siedzibie Urzędu Gminy w Świdnicy, ul. B. Głowackiego 4, sala operacyjna (tablica ogłoszeń - Przetargi). Ponadto informacje o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Szczegółowe informacje o ww. nieruchomościach można uzyskać w dni robocze w godz.

poniedziałek, środa, czwartek: od 8.00-15.00,
wtorek 8.00-16.30, piątek 8.00-13.30 w Zespole ds. Gospodarki Przestrzennej i Gospodarki Mieniem Urzędu Gminy w Świdnicy, ul. B. Głowackiego 4 - sala operacyjna – stanowisko 105 lub telefonicznie pod nr 74 852 30 67 w. 105.

**Wójt Gminy Świdnica
Bartłomiej Strózik**

Sporządziła: Marta Stosio-Wójcik

REKLAMA

0011396867

Ogłoszenie o sprzedaży

1). Przedmiot sprzedaży: **Prawo własności do lokalu mieszkalnego położonego w miejscowości Boguszów-Gorce przy ul. Kopernika 12, lokal nr 2, składającego się z 2 pokoi, kuchni, WC i przedpokoju, o łącznej powierzchni 53,60 m², dla którego Sąd Rejonowy Wałbrzych, VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr SW1W/00025562/7. 2). Określenie upadłego: Marta Owczar, zam. 58-372 Boguszów-Gorce, ul. Mikołaja Kopernika 12/2. 3). Określenie Sądu i sygnatury sprawy: Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, Wydział VI Gospodarczy, ul. Słowackiego 10, 58-300 Wałbrzych, sygn. akt SW1W/GUP-s/292/2024. 4). Podstawa zbycia: art. 491(11a) ust. 2 Ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz.U.2024.794 t.j.). 5). Wartość oszacowania: 222.000,00 zł, numer postępowania na sprzedaż: II, określenie ceny minimalnej: 199.800,00 zł. 6). Termin złożenia oferty i zapłaty wadium: 14 października 2025 r. 7). Kwota wadium: 19.980,00 zł, oznaczenie rachunku bankowego do wpłaty wadium i pozostałej części ceny: Syndyk Michał Błaszczyszyn; numer rachunku bankowego: 58 1020 5242 0000 2202 0663 1503. 8). Termin rozpoznania ofert: 16 października 2025 r., godz. 10:00, miejsce rozpoznania ofert: Kancelaria Syndyka, termin ewentualnej aukcji: 16 października 2025 r., godz. 10:15, miejsce ewentualnej aukcji: Kancelaria Syndyka.**

Pełne warunki sprzedaży oraz pozostałe informacje przekazywane są przez Syndyka masy upadłości Michała Błaszczyszyna (kom. 662 373 882) lub Pełnomocnika Syndyka Edwarda Stolarczyka (kom. 695 663 414), mail: kancelaria@syndycy.eu. Można również skontaktować się z wyżej wymienionymi osobami celem umówienia na okazanie przedmiotu sprzedaży.

Śledź i polub profil syndycy.eu na facebook.com).

aby być na bieżąco ze wszystkimi postępowaniami na sprzedaż.

REKLAMA

0011396227

Wójt Gminy Czarny Bór
informuje,

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Czarnym Borze wywieszono ogłoszenie w sprawie zatwierdzenia wykazu nr 28/2025 nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy na cele nierolne w drodze bezprzetargowej.

AUTOREKLAMA

**strefa
AGRO**

Grunt to biznes.

strefaagro.pl

REKLAMA

0011396247

**BURMISTRZ
MIASTA ŻARÓW
INFORMUJE**

Na tablicy ogłoszeń Biura Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Żarowie, ul. Zamkowa 2, został wywieszony na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy w oparciu o Zarządzenia nr 160/2025 i 172/2025 oraz do sprzedaży w oparciu o zarządzenie nr 175/2025.

REKLAMA

0011392343

Kupię
ciągniki,
przyczepy,
maszyny rolne.
Tel. **535 135 507**

REKLAMA

0011244350

**ZŁOMOWANIE
POJAZDÓW**
tel. 600 609 606

Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

eprasa.pl dbc937ff72